

EFFEKTER AF MENTORSTØTTE FOR UDSATTE LEDIGE

EN LITTERATUROVERSIGT

12:21

KARSTEN ALBÆK
HENNING BJERREGÅRD BACH
SØREN JENSEN

12:21

EFFEKTER AF MENTORSTØTTE FOR UDSATTE LEDIGE

EN LITTERATUROVERSIGT

KARSTEN ALBÆK
HENNING BJERREGÅRD BACH
SØREN JENSEN

KØBENHAVN 2012
SFI – DET NATIONALE FORSKNINGSCENTER FOR VELFÆRD

EFFEKTER AF MENTORSTØTTE FOR UDSATTE LEDIGE

Afdelingsleder: Lisbeth Pedersen
Afdelingen for beskæftigelse og integration

ISSN: 1396-1810
e-ISBN: 978-87-7119-114-1

Layout: Hedda Bank
Forsidefoto: Michael Daugaard
Oplag: 300
Tryk: Rosendahls – Schultz Grafisk A/S

© 2012 SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd
Herluf Trolles Gade 11
1052 København K
Tlf. 33 48 08 00
sfi@sfi.dk
www.sfi.dk

SFI's publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden.
Skrifter, der omtaler, anmelder, henviser til eller gengiver SFI's
publikationer, bedes sendt til centret.

INDHOLD

	FORORD	5
	RESUMÉ	7
1	BAGGRUND, FORMÅL OG SAMMENFATNING	9
	Baggrund og formål	9
	Litteraturafgrænsning	10
	Resultater fra de udvalgte studier	11
	Konklusioner	13
	Rapportens opbygning	14
2	FORMÅL OG METODE	15
	Mentorstøtte	15
	Målgruppe	16
	Outcome-målet	17
	Litteratursøgning	18

	Tidsmæssig kriterium	19
	Søgetermer	21
3	MENTORORDNINGER I DANMARK	23
	Mentorordningen efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats	24
	Mentorer til udlændinge	26
	Mentorordningen på erhvervsuddannelser	26
	Mentorer for unge på overgangen fra skole til ungdomsuddannelse	27
	Mentorer på gymnasier og VUC-centre	28
	Mentorordningen for kriminelle	28
	Konklusion	29
4	MENTORORDNINGER FOR UDSATTE LEDIGE	31
	Amerikanske erfaringer med "transitional jobs"	31
	Amerikanske erfaringer med indsats for løsladte fanger	35
	Engelske erfaringer	39
	Konklusion	42
5	AMERIKANSKE MENTORORDNINGER FOR UNGE	43
	Et overblik over mentorordninger i usa	44
	Metaanalyser af mentorindsatsen – idé og metodik	45
	Mentorordninger for unge	48
	Andre amerikanske mentorordninger.	50
	En Vurdering af resultaterne	51
	LITTERATUR	55
	SFI-RAPPORTER SIDEN 2011	59

FORORD

Formålet med denne rapport er at redegøre for den viden, der findes om effekten af mentorstøtte på ordinær beskæftigelse for udsatte ledige. Mentorstøtte består i, at en erfaren, ofte ældre person – en mentor – vejleder en mindre erfaren, ofte yngre person i at opnå nogle færdigheder og ændre adfærd. I Danmark blev der i 2003 mulighed for at afholde udgifter til mentorstøtte som led i den arbejdsmarkedspolitiske indsats over for udsatte ledige, som har særlige vanskeligheder ved at finde eller fastholde arbejde. Rapporten er baseret på en gennemgang af resultaterne fra danske og internationale effektstudier, der er publiceret frem til og med starten af 2012.

Seniorforskerne Karsten Albæk og Henning Bjerregaard Bach og videnskabelig assistent Søren Jensen har udarbejdet rapporten. Den er læst og kommenteret af forskningsleder Jacob Nielsen Arendt, Det Nationale Analyse- og Forskningsinstitut for Kommuner og Regioner, som takkes for nyttige råd og kommentarer. Arbejdsmarkedsstyrelsen har bestilt og finansieret undersøgelsen.

København, september 2012

JØRGEN SØNDERGAARD

RESUMÉ

BAGGRUND OG FORMÅL

I 2003 blev mentorstøtte formelt en del af indsatsen over for ledige, syge og handicappede, som havde særlig vanskeligt ved at finde job eller fastholde job. Mentorstøtte består i, at en erfaren, ofte ældre person – en mentor – vejleder en mindre erfaren, ofte yngre protegé eller mentee med det formål, at mentee'en skal udvikle og tilegne sig nogle færdigheder af faglig eller social karakter med det videre sigte at nå et slutmål, fx at blive selvforsørgende. Ifølge en evaluering af mentorstøtte for ledige er der sket en kraftig stigning i brugen af mentorer til ledige, og jobcentre forventer, at stigningen vil fortsætte. Der mangler imidlertid viden om effekten af mentorstøtte for udsatte ledige. Formålet med denne rapport er at give en oversigt over den foreliggende viden om effekten af mentorstøtte på beskæftigelse blandt udsatte ledige.

LITTERATURAFGRÆNSNING

”Mentorstøtte” og ”udsatte ledige” er ikke entydigt definerede begreber. I den elektroniske søgning i forskningsdatabaserne har vi derfor søgt på ordene mentor og coach eller ord, som de er en del af, idet de to ord til en vis grad dækker over det samme på dette område. Målgruppen – ud-

satte ledige – har vi afgrænset ved at søge bredt på ord, som modsvarer danske kontanthjælpsmodtagere, langtidsledige, handicappede mv.

Søgningen efter litteratur om effekter af mentorstøtte for udsatte ledige i de forskningsbaserede databaser og andre søgninger resulterede i tre effektstudier af høj videnskabelig kvalitet fra USA og England. Ved de samme søgninger fandt vi imidlertid også en hel del amerikanske effektstudier af mentorstøtte til unge, herunder unge under uddannelse. Resultater fra denne målgruppe omtales også, selvom området ikke er systematisk afdækket.

KONKLUSIONER

De overordnede konklusioner af litteraturstudiet er:

Det har ikke været muligt at finde effektstudier, hvor effekten af mentorstøtte har været isoleret fra anden støtte og indsats. Der er fundet tre effektstudier, hvor mentorstøtte indgår som en meget væsentlig af den samlede indsats over for udsatte ledige

- Sammenfattende kan man konkludere, at der er indikation for, at mentorstøtte, som gives i forbindelse med anden indsats, har en gavnlig virkning på omfanget af beskæftigelse for visse udsatte ledige, nemlig langtidsledige og løsladte fanger. For de løsladte fanger optræder den positive virkning på beskæftigelsen kun, når indsatsen igangsættes straks efter løsladelsen, hvorved indsatsen også har en positiv virkning på fangers tilbagefald til kriminalitet.
- Mentorordninger for unge i skoler i USA kan fremvise positive effekter på visse områder. Det drejer sig om: skulken fra skole, andet fravær, opførelse, karakter, kammeratskab og anden ikke-familiær voksenkontakt. På en del andre målepunkter er der ikke afgørende positive ændringer.

BAGGRUND, FORMÅL OG SAMMENFATNING

BAGGRUND OG FORMÅL

Efter årtusindskiftet er mentorordninger blevet udbredt inden for flere og flere områder, hvor det offentlige vil opnå resultater med hensyn til personers ønskede adfærd. Mentorstøtte er et forhold imellem en erfaren, ofte ældre vejleder – mentor – og en mindre erfaren, ofte yngre protegé eller mentee med det formål, at mentee'en skal udvikle og tilegne sig nogle færdigheder af faglig eller social karakter med det videre sigte at nå et slutmål, fx at blive selvforsørgende, bestå en uddannelse osv. I Danmark blev mentorstøtte formelt en del af indsatsen over for ledige, syge og handicappede i 2003 via lovgivning. Mentorer kan også bruges efter integrationsloven og over for unge, som er i risiko for at droppe ud af en ungdomsuddannelse. Ifølge en procesevaluering af mentorstøtte inden for beskæftigelsesområdet synes kommuner, at mentorer medvirker positivt til at fastholde målgrupper i job eller uddannelse, og ordningen har medvirket til at forøge den virksomhedsrettede aktivering for de svageste grupper (jf. Mploy, 2011).

Foreliggende rapport er udarbejdet på opdrag fra Arbejdsmarkedsstyrelsen, som ønskede en oversigt over resultater fra internationale

og evt. danske studier af effekten af mentorstøtte for udsatte lediges beskæftigelse eller uddannelse. Selvom mange indsatser, herunder også mentorstøtten, i første omgang bidrager til, at udsatte ledige nærmer sig det ordinære arbejdsmarked, er slutmålet det ordinære arbejdsmarked eller uddannelse.

LITTERATURAFGRÆNSNING

”Udsatte ledige” er ikke nogen objektiv term. I den praktiske litteratursøgning har vi bestræbt os på at bruge søgeord, som indkredser persongrupper, der efter danske forhold primært ville optræde i kontanthjælpsystemet, fx søgeordene: ”disadvantaged”, ”hard-to-employ”, ”long-term unemployed”, ”cash benefit” osv. Mentor-virksomhed er indsatsen, som udsatte ledige har været i berøring med. Denne indsats opfanges af søgeordene ”mentor” og ”coach”. Effekten af mentorstøtten opfanges af ordene ”impact”, ”effect”, ”benefit”, ”evidence” og ”outcome”. Endvidere skal mentorstøtten (også) optræde, efter at de udsatte ledige opnår beskæftigelse evt. i form af støttet beskæftigelse. Ved gennemlæsning af videnskabelige artikler og abstracts har vi søgt efter resultater med kvantitative angivelser for effekten af mentorstøtte på selvforsøgelse.

Den systematiske litteratursøgning i databaser med videnskabelig litteratur er suppleret med anden søgning dels i relevante publikationers litteraturliste, dels i relevante forskningsinstitutioners publikationer og dels ved rundringring til danske forskningsmiljøer inden for det arbejdsmarkedspolitiske område for at finde ny endnu ikke offentliggjort litteratur. Endelig har vi foretaget mere åbne søgninger i Google Scholar.

Det er lykkedes at finde tre udenlandske videnskabelige artikler, som opfylder de søgekriterier, vi opstillede. Artiklerne bringer resultater, som baserer sig på anerkendte forskningsdesign, som isolerer effekten af mentorstøtten fra andre forholds betydning på ordinært arbejde.

Der foreligger således ikke særlig meget kvantitativ videnskabelig litteratur om effekten af mentorstøtte til udsatte ledige. Under søgningen opdagede vi, at der foreligger en hel del litteratur om mentorordninger i USA om mentorstøtte til unge i samfundet generelt og til unge i skoler. Derfor besluttede vi sammen med Arbejdsmarkedsstyrelsen at medtage litteratur om dette tilgrænsende emne i form af gennemgang af allerede foreliggende litteraturoversigter over videnskabelige undersøgelser af

effekterne af mentorstøtten inden for disse områder. Denne gennemgang giver os viden om effekterne af de amerikanske mentorordningers betydning for udsatte unges skolegang herunder fravær og skoleresultater, unges tilbagefald til kriminalitet, motivation mv., unges erhvervsindkomst, varighed af ansættelse, avancementer, jobtilfredshed mv.

Nedenfor gennemgås resultaterne særskilt for de tre egentlige effektstudier, som opfylder litteraturoversigtens søgekriterier, og som er gennemgået udførligt i kapitel 4. Herefter gennemgås udvalgte effektstudier af høj kvalitet af mentorstøtte til unge under uddannelse

RESULTATER FRA DE UDVALGTE STUDIER

KAPITEL 4

Vi har fundet resultater fra tre studier af mentorstøtte til udsatte ledige – to amerikanske og et engelsk – indeholdende randomiserede forsøgsdesign.

De to amerikanske involverer mentorstøtte til udsatte personer, som accepterer et midlertidigt støttet jobtilbud under den amerikanske ordning, som kaldes ”Transitional jobs”. Disse midlertidige job er oprettet af de enkelte stater eller af almennyttige organisationer og målrettet personer på ”Temporary assistance for Needy Families”¹. Selve indsatsen i ”Transitional Jobs”-modellen bestod i arbejde i 25 timer om ugen i op til 6 måneder til den amerikanske minimumsløn. Som supplement til selve jobbet modtog deltagerne under den støttede beskæftigelse forskellige former for hjælp fra den organisation, som stod for indsatsen: Råd og støtte under jobtræningen, instruktion i jobsøgning og ”job-readiness”, forberedelse til deltagelse i undervisning, samt bonusbetalinger i 6 til 9 måneder, hvis deltagerne blev ansat i et ordinært job efter deltagelse i jobtræningen.

Resultatet af det ene studie – Jacobs & Bloom (2011) – viser, at der 4 år efter deltagelse i forsøget ikke er nogen signifikant forskel mellem deltagerne i ”Transitional Jobs” og kontrolgruppen, hvad angår omfang af beskæftigelse, indkomst og modtagelse af bistandshjælp.

Løsladte fanger er en anden målgruppe for ”Transitional Jobs”. Et andet studie – Redcross m.fl. (2012) – viser, at der 3 år efter deltagelse i forsøget ikke er nogen signifikant forskel mellem løsladte fanger, som

1. Som afløste det tidligere ”Aid to families with Dependent Children”.

deltager i ”Transitional Jobs”, og løsladte fanger fra kontrolgruppen, hvad angår omfang af ordinær beskæftigelse. Derimod synes deltagelse i ”Transitional Jobs” at have en beskedent positiv effekt på omfanget af tilbagefald til kriminalitet. Nærmere inspektion af materialet viser, at deltagelsens positive betydning for tilbagefald til kriminalitet kun gælder, når deltagelsen iværksættes umiddelbart efter løsladelsen. For denne gruppe er der også en mindre positiv effekt på beskæftigelse.

Hendra m.fl. (2011) fremlægger resultater fra et randomiseret forsøg under det engelske program ”Employment Retention and Advancement” (ERA). Deltagerne i programmet omfattede tre målgrupper: (1) arbejdsløse enlige forældre, som modtager ”Income Support”, (2) enlige forældre, som arbejder på deltid og modtager ”Working Tax Credit” som supplement til lønnen samt (3) langtidsarbejdsløse over 25 år.

ERA begyndte med assistance til at finde job. Efter et job var fundet, fortsatte ERA med en fase over mindst 2 år og højst 33 måneder, hvor ERA’s ”Job Coaches” eller ”Advancement Support Advisers” hjalp deltagerne til at forblive i jobbet og gerne avancere til bedre betalte job og med bedre arbejdsbetingelser. Denne coaching/mentor-støtte er kombineret med en løbende bonusbetaling til deltagerne, hvis de bliver i fuldtidsjob. Bonusen blev udbetalt tre gange om året, og en del af forsøgets design var, at deltagerne forventedes at tale med ERA’s rådgivere, hver gang de modtog bonus. Endvidere kunne deltagerne få tilskud til deltagelse i kurser samt bonus, hvis de gennemførte kurserne.

Der præsenteres resultater for tre slutmål (outcome): (1) beskæftigelse, (2) indkomst og (3) udbetalt understøttelse. Resultatet af forsøget var signifikant positive forbedringer for alle tre mål for den tredje gruppe, de langtidsarbejdsløse, også efter forsøgets afslutning. For de to andre grupper var der ingen varige forbedringer. Det skal i den forbindelse bemærkes, at coachingen af deltagerne er en integreret del af en pakke, hvor bonus for beskæftigelse er en anden del, og derfor er det ikke coachingen i sig selv, der vurderes, men coaching som en del af en pakke. Noget lignende kan man sige om mentorstøtten i det amerikanske ”Transitional jobs”.

KAPITEL 5

Kapitlet indeholder en gennemgang af resultaterne fra fem oversigtsartikler (reviews) om mentorstøtte til unge i USA. I oversigtsartiklerne indgår både evalueringer, som er foretaget med randomiserede forsøg, og evalu-

eringer, som sigter på at identificere effekterne af mentorindsatsen på anden vis. Randomiserede forsøg betragtes som den mest pålidelige metode til at opgøre effekten af en indsats. En af artiklerne er et Campbell review, hvorfor resultaterne herfra tillægges stor pålidelighed.² Derfor omtales disse resultater her i sammenfatningen.

Campbell reviewet gennemgår 39 studier af effekterne af mentorordninger. Nogle studier indeholder effekter for mere end ét outcome-mål. Outcome-målene er kriminalitet (20 studier), aggression (6 studier), narkotikaforbrug (6 studier) og skoleforløb (20 studier). For hver af de fire outcome-mål opgøres den gennemsnitlige effekt af mentorordninger over de forskellige studier til at være positiv og signifikant forskellig fra nul.

Tre randomiserede forsøg omfatter skolebaseret mentorstøtte. Der kunne påvises seks mål med positiv signifikant effekt af mentorstøtte. Disse mål er skulken fra skolen, andet fravær, voksenkontakt uden for familien, karakterer, forbedring i opførelse i skolen, kammeratskab. Men på 13 andre mål, kunne der ikke påvises signifikante resultater. Det drejer sig om forhold som selvværdsfølelse, forhold til forældre, samhørighed med skolen, forhold til lærerne, læsefærdigheder, matematikundskaber mv. Som det fremgår af ovenstående gennemgang af review artiklerne, synes mentorordningerne for unge i USA alt i alt at have en positiv virkning for deltagerne.

KONKLUSIONER

De overordnede konklusioner af litteraturstudiet er:

Det har ikke været muligt at finde effektstudier, hvor effekten af mentorstøtte har været isoleret fra anden støtte og indsats. Der er fundet tre effektstudier, hvor mentorstøtte indgår som en meget væsentlig af den samlede indsats over for udsatte ledige

- Sammenfattende kan man konkludere, at der er indikation³ for, at mentorstøtte som gives i forbindelse med anden indsats har en

2. Et Campbell review stiller store krav til en undersøgelses forskningsdesigns videnskabelighed, gennemførelse og dokumentation. De tillægges derfor stor vægt.

3. Ved vurdering af, hvor sikker viden der er om en given indsatsstype, anvendes en evidensskala, som er udarbejdet af Arbejdsmarkedsstyrelsen (2011) med udgangspunkt i en tilsvarende evi-

gavnlig virkning på omfanget af beskæftigelse for visse udsatte ledige, nemlig langtidsledige og løsladte fanger. For de løsladte fanger optræder den positive virkning på beskæftigelsen kun når indsatsen igangsættes straks efter løsladelsen, hvorved indsatsen også har en positiv virkning på fangers tilbagefald til kriminalitet.

- Mentorordninger for unge i skoler i USA kan fremvise positive effekter på visse områder. Det drejer sig om: skulken fra skole, andet fravær, opførelse, karakter, kammeratskab og anden ikke-familær voksenkontakt. På en del andre målepunkter er der ikke afgørende positive ændringer.

RAPPORTENS OPBYGNING

I kapitel 2 beskriver vi nærmere, hvad mentorstøtte er, og hvordan vi forstår målgruppen: udsatte ledige. Der redegøres også for, hvordan vi i praksis har foretaget litteratursøgningen. I kapitel 3 omtaler vi mentorordninger på det arbejdsmarkedspolitiske område i Danmark, men også ordninger inden for uddannelsesområdet og i forbindelse med løsladte fangers udslusning på arbejdsmarkedet eller til uddannelse. I forbindelse med beskrivelsen af disse ordninger omtales enkelte hovedsageligt kvalitative evalueringer, selvom de ikke er effektevalueringer. I kapitel 4 gennemgår vi de udenlandske effektstudier af mentorordninger, som falder inden for litteraturoversigtens område. Disse mentorordninger er – ligesom de danske ordninger – et led i en større indsats for at hjælpe nogle udsatte personer. I kapitel 5 gennemgår vi nogle evalueringer af amerikanske mentorordninger for unge og for unge i uddannelsessystemet, selvom de involverede unge ikke nødvendigvis er udsatte.

densskala fra Borg m.fl. (2010). Evidensskalaen har fem niveauer med stigende grad af evidens: usikker viden, modstridende viden, indikation, moderat evidens og stærk evidens.

FORMÅL OG METODE

MENTORSTØTTE

Vi vil til indledning forklare, hvad vi mener med støtte eller vejledning fra en mentor vel vidende, at begrebet mentorstøtte ikke er entydigt. Mentorstøtte er et forhold imellem en erfaren, ofte ældre vejleder – mentor – og en mindre erfaren, ofte yngre protégé eller mentee med det formål, at denne skal udvikle og tilegne sig nogle færdigheder af faglig eller social karakter (jf. Ragins B.B. & K.E. Kram, 2007). I denne sammenhæng tænker vi på vejledning, hvor denne er formelt organiseret fx aftalt med en tredje part, og der er disponeret med midler i form af penge eller tid til mentoren, og de to parter har forpligtiget sig på relationen.

Mentoren har ifølge litteraturen to hovedfunktioner over for mentee'en: En vejledende og rådgivende funktion og en psykologisk og social funktion. Den sidstnævnte funktion går ud på, at mentoren skal opbygge et fortroligt og tillidsfyldt forhold til mentee'en og derigennem støtte dennes engagement og tro på, at han eller hun kan klare opgaven. Når et sådant forhold er opbygget mellem de to, kan mentoren lettere udfylde den måske primære vejledning- og rådgivningsfunktion om, hvordan mentee'en skal indgå i den sammenhæng og organisation, som

vedkommende er engageret i. Det kan vedrøre, hvilke regler der er på en arbejdsplads, hvilke forpligtigelser der er, hvem bestemmer, hvad er underforstået, hvordan bliver mentee'en bedre til opgaven. De to hovedfunktioner kan være vægtet forskelligt afhængig af opgaven, matchingen mellem de to, og hvorvidt mentoren er en del af den organisation, hvor opgaven foregår.

Når mentorstøtten foregår over for målgruppen af udsatte ledige, tænker vi på mentorstøtte, som ligger ud over den rådgivning og vejledning, som medarbejdere ved arbejdsformidlingskontorer og jobcentre normalt yder til ledige i almindelighed som led i deres sagsbehandling og administration, også selvom mentorstøtten ydes af en medarbejder ved et jobcenter. Det er ikke afgørende, om mentorstøtten ydes af en allerede ansat medarbejder, eller en mentor, som er hyret til netop mentorstøtte, hvor jobcenteret optræder som tredje part. Mentorstøtten skal være en supplerende ydelse grundet det særlige behov målgruppen har for støtte. Mentorstøtten vil ofte optræde som én blandt flere foranstaltninger, som et jobcenter iværksætter for at bringe udsatte ledige i stabil beskæftigelse.

MÅLGRUPPE

Reviewet omhandler udsatte ledige. Der eksisterer imidlertid ikke nogen konsensus om, hvordan udsatte ledige afgrænses i forhold til mindre udsatte og stærkere ledige. I dansk sammenhæng består gruppen af de ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere, som oftest kun har kort skolegang, sociale barrierer, helbreds- og misbrugsproblemer mv. En del af de arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere kan også være udsatte ledige. Der kan også tænkes at være udsatte ledige blandt de forsikrede ledige.

I skandinavisk og europæisk sammenhæng har de stærke grupper på arbejdsmarkedet været opfattet som de, der er raske og ved rimeligt helbred, og via medlemskab af en faglig organisation og/eller et forsikringssystem er garanteret en kompensation af en vis varighed ved ufrivillig ledighed.

I modsætning til dem findes der de borgere og arbejdstagere, som i tilfælde af ledighed eller sociale begivenheder, er henvist til forsørgelse af kommunen eller staten. Det antages ofte, at svagere og udsatte ledige på (kanten af) arbejdsmarkedet skal findes som undergrupper

blandt sidstnævnte gruppe. Det kan være en problematisk afgrænsningsstrategi af flere årsager. I lande, hvor der ikke er tvunget medlemskab af et forsikringssystem, kan stærke arbejdstagere netop vælge at stå uden for dette system og i givet fald være henvist til et kontanthjælpssystem i tilfælde af ledighed.

I praksis vil man ikke med sikkerhed kunne udskille stærke ledige fra udsatte ledige ved hjælp af deres organisatoriske indplacering i et ydelsessystem. Pragmatisk kunne man søge at udskille stærke ledige ved hjælp af oplysning om varigheden af modtagelse af en ydelse eller overgang mellem systemer.

Faren for en tautologisk afgrænsning af udsatte grupper er til stede: Udsatte grupper er de grupper, som kun reagerer svagt eller slet ikke på indsatser af forskellig slags, herunder mentorstøtte.

I den praktiske afgrænsning af udsatte ledige er den nærliggende løsning at præcisere, i hvilken forstand en gruppe ledige er udsatte på så objektive kriterier som muligt for at undgå den tautologiske afgrænsning. Det kunne være udsatte ledige som fx tidligere sygemeldte, psykisk syge eller ustabile, enlige forsørgere osv.

OUTCOME-MÅLET

Vi interesserer os for studier, som måler effekten af forskellige typer af mentorstøtte på ordinær beskæftigelse og uddannelse. I mangel af bedre mål vil nedgang i offentlig forsørgelse i praksis i nogle sammenhænge være et acceptabelt mål for forøget erhvervsdeltagelse. Effekten af mentorstøtte på ordinær beskæftigelse og uddannelse er den ultimative test på, om mentorstøtte har den tilsigtede virkning. Vi søger altså ikke efter studier, som bruger et progressionsmål for, i hvor høj grad udsatte ledige nærmer sig arbejdsmarkedet uden at komme i ordinær beskæftigelse.

Outcome-målet vil typisk være et gennemsnitsmål for en valgt gruppe ledige som helhed, målt som graden af beskæftigelse eller selvforsørgelse inden for et valgt tidsrum. De enkelte mennesker i gruppen bidrager i forskellig grad til det gennemsnitlige niveau. I det omfang, hvor artikler/rapporter angiver beskæftigelseseffekter for delgrupper, fx med høje, lave eller ingen beskæftigelseseffekter, rapporterer vi det. Det samme gælder delgrupper, som påviseligt ikke reagerer på mentorstøtte.

LITTERATURSØGNING

I dette afsnit gennemgås de forskellige elementer, vi har brugt i litteratursøgningen.

Litteratursøgningerne har haft til formål at finde international og dansk forskningsbaseret litteratur om effekterne af mentorstøtte til udsatte ledige med hensyn til at komme i ordinær beskæftigelse/øge beskæftigelsessandsynligheden eller at komme i ordinær uddannelse. I søgningerne har vi prioriteret egentlige effektstudier med brug af relevante kvantitative metoder navnlig randomiserede kliniske forsøg⁴ eller økonomiske effektstudier, som også tilstræber at isolere effekten af mentorstøtte fra andre forholds betydning, herunder betydningen af ikke-observerede forhold.

Litteratursøgningerne har bestået af to hovedelementer:

1. Omfattende systematiske søgninger i de tilgængelige databaser over publiceret forskningslitteratur
2. Mere åbne søgninger i Google Scholar.

De systematiske søgninger er blevet suppleret på forskellige måder:

- Vi har gennemført litteraturlister i relevante publikationer for at opfange anden relevant litteratur, der måtte undslippe de systematiske søgninger.
- Vi har lavet en dansksproget litteratursøgning efter effektstudier.
- Endvidere har vi gennemgået enkelte forskningsinstitutters forskningspublikationer, fordi disse institutter har evaluering af aktiv arbejdsmarkedspolitik som et af deres forskningsområder.
- Endelig har vi foretaget en rundringning til danske beskæftigelsesorienterede forskningsmiljøer for at undersøge, om der kunne foreligge ny forskning eller forskning, som af forskellige grunde ikke er opfanget i de systematiske søgninger.

Vi har også forsøgt at eftergøre fremgangsmåden i en nylig oversigtsartikel over aktiv arbejdsmarkedspolitik af Card m.fl. (2010). Grundlaget for

4. Randomized Clinical Trials (RTC), som er et undersøgelsesdesign, hvor personer udvælges tilfældigt ved lodtrækning til indsats- og kontrolgruppe.

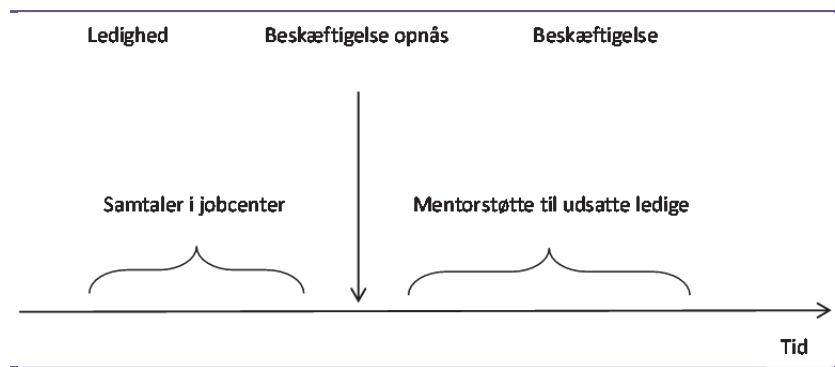
artiklerne i oversigtsartiklen er arbejdsrapporter skrevet af medlemmerne af to netværk for økonomer: IZA i Bonn og det amerikanske NBER. Forfatterne henvendte sig til medlemmerne af netværkene og opnåede 97 studier, som var brugbare til formålet. Vi er gået ind på hjemmesiderne for arbejdsrapporter og har søgt på ”mentor” og ”mentoring”. For IZA’s vedkommende resulterede søgningen i syv arbejdsrapporter, som enten handlede om mentorstøtte i forbindelse med karrierefremme eller mentorordninger for unge, som er dækket af kapitel 4 i denne rapport. For NBER’s vedkommende var resultatet fem arbejdsrapporter, hvoraf fire handlede om personer med højere uddannelse, og den femte var et rent teoretisk bidrag. Det kan konkluderes, at mentorordninger for udsatte ledige for indeværende ikke er centralt emne i den økonomiske forskning.

TIDSMÆSSIG KRITERIUM

Ovenstående tre fænomener – mentorstøtte, målgruppe og outcome-mål – bruges i litteratursøgningen, hvor de konkrete søgetermer gennemgås nedenfor. Vi kræver også, at mentorstøtten optræder tidsmæssigt samtidigt med, at udsatte ledige har opnået beskæftigelse evt. støttet beskæftigelse i en eller anden form. Herved får vi afgrænset effektstudier af mentorstøtte, som ligner den danske ordning for mentorstøtte til udsatte ledige. Dette krav om samtidighed har vi ikke kunnet bygge ind i de konkrete søgninger, som vi gennemgår nedenfor. Kravet om samtidighed indgik derfor i vurderingen af relevansen af de fremkommende publiceringer.

Samtidighed i mentorstøtte og beskæftigelse illustreres i figur 2.1.

FIGUR 2.1
Samtidighed i mentorstøtte og beskæftigelse

Når ledige er i kontakt med et jobcenter (arbejdsformidling) har de typisk kontakt med en sagsbehandler, som de fører nogle samtaler med, hvorved de vejledes om deres muligheder på arbejdsmarkedet, mulighed for kurser og uddannelse, rettigheder og pligter mv. Rosholm & Svarer (2010) har allerede lavet en litteraturoversigt over effekten af sådanne samtaler. Disse samtaler kaldes i den engelsksprogede litteratur undertiden for ”mentoring”, især når det drejer sig om nogle udsatte ledige, som har behov for særlig støtte. Men effektstudier af sådanne samtaler for udsatte grupper medtager vi kun, hvis disse samtaler fortsætter efter, de udsatte personer har opnået beskæftigelse, evt. støttet beskæftigelse.

Efter beskæftigelsen er opnået, kan udsatte danske ledige opnå mentorstøtte. Denne mentorstøtte begynder efter ansættelsen og er begrænset til et vist tidsrum, som illustreret i figur 2.1. For personer med fast ansættelse eller ustøttet beskæftigelse forekommer det, at en medarbejder eller dennes arbejdsgiver tilknytter en ”coach” til at føre samtaler med en medarbejder med henblik på, at denne passer sit arbejde bedre, gør karriere, øger jobtilfredsheden, bliver mere effektiv mv. Effektstudier af sådanne former for samtaler og rådgivning falder uden for denne litteraturoversigt med mindre samtalerne forgik med udsatte ledige, som havde opnået beskæftigelse efter ledighed.

SØGETERMER

I forskningsdatabaserne har vi med assistance fra SFI's forskningsbibliotekar sammensat søgninger med relevante søgetermer, der skal beskrive indsatsen, målgruppen og forskningsmetode.

Som primære søgeord til at beskrive indsatsen har vi brugt ordene "mentor*", "coach*", da disse ord til en vis grad dækker det samme inden for dette område. Disse centrale søgetermer er blevet kombineret med ord til beskrivelse af målgruppen, fx "disadvantaged", "hard-to-employ", og "long-term unemployed". Og endelig er der inddraget søgetermer til beskrivelse af metode, herunder bl.a. "effect" og "evidence".

De præcise søgestreng for de to forskningsdatabasesøgninger, vi skønner, er bedst, er følgende.

Søgestreng 1:

```
(Disadvantaged OR Hard-to-employ OR "Employment barriers*" OR "Social assistance" OR (Welfare N5 (claim* OR client* OR beneficia* OR recipient*)) OR "Public assistance" OR "Cash assistance" OR "Cash benefit*" OR "Long-term unemployed*" OR "Aid to families with dependent children" OR AFDC OR "Temporary assistance for needy families" OR TANF OR "Food stamps" OR "Social benefit") AND (mentor* OR coach*) AND ((program* OR policy OR policies) AND (Impact* OR Effect* OR Benefit* OR Eviden* OR Outcome*)).
```

Søgestrengen blev anvendt i følgende forskningsdatabaser:

ERIC (260) PsycINFO (42) Academic Search Premier (33) SocINDEX with Full Text (27) EconLit (9).

Søgningen gav i alt 348 hits, men det viste sig, at der var rigtig meget decideret skolerelateret materiale. Det kan man også ane på fordelingen i de fem databaser (ERIC er uddannelsesdatabasen):

Søgestreng 2 (forsøger at sortere skoledimensionen fra):

Disadvantaged OR Hard-to-employ OR "Employment barrier*" OR "Social assistance" OR (Welfare N5 (claim* OR client* OR beneficia* OR recipient*)) OR "Public assistance" OR "Cash assistance" OR "Cash benefit*" OR "Long-term unemploy*" OR "Aid to families with dependent children" OR AFDC OR "Temporary assistance for needy families" OR TANF OR "Food stamps" OR "Social benefit") AND (mentor* OR coach*) AND (Impact* OR Effect* OR Benefit* OR Eviden* OR Outcome*) NOT (DE School* OR DE child*).

Denne søgning giver 302 hits, som virker mere fokuserede.

ERIC (204) PsycINFO (46) Academic Search Premier (38) SocINDEX with Full Text (22) EconLit (9).

Vi gennemgik fundene fra søgningerne for relevante studier ved i første omgang at gennemlæse titler og abstracts og i tvivlstilfælde ved at skaffe hele teksten.

I gennemgangen af disse søgninger fandt vi ingen direkte relevante studier. Vi fandt dog en række artikler med tilgrænsende relevans. Søgningen viste, at der findes en omfattende litteratur om mentorstøtte til unge, ikke mindst unge, som går på high school, og som er i fare for at droppe ud på grund af forskellige problemer. Ligeledes fandt vi en række artikler, som behandler mentorindsats i forhold til unge helt generelt samt til langtidsledige, men vi fandt ikke effektstudier.

Vores søgning i Google Scholar var mere åben end den i biblioteksdata-baserne. Vi benyttede forskellige kombinationer af søgeord, for eksempel: 1) "supported employment" og "mentor"; 2) "activation" og "mentor" og "young people"; 3) "labour market" og "young people" og "mentor"; 4) "mental health" og "young people" og "mentor". De forskellige Google Scholar-søgninger gav enkelte artikler, som var relevante for projektet. Samtidig fandt vi artikler om indsatser med mentorer, hvor vi gennemgik litteraturlisterne for relevant litteratur, men uden noget resultat.

Der er fundet tre relevante artikler. Artiklerne gennemgås i kapitel 4.

MENTORORDNINGER I DANMARK

Dette kapitel handler om mentorordninger i Danmark, som har et arbejdsmarkedspolitisk sigte. Et hovedsigte med kapitlet er at hjælpe læseren til at kunne sammenligne med de udenlandske erfaringer, som omtales i de efterfølgende kapitler.

Mentorordningerne i Danmark med et arbejdsmarkedspolitisk sigte er rettet mod forskellige målgrupper. Disse grupper omfatter 1) personer, som er berettiget til hjælp ifølge Lov om aktiv beskæftigelsesindsats, 2) personer, som efter integrationsloven har ret til tilbud om mentorstøtte, 3) unge, som har behov for støtte i forbindelse med overgangen fra skole til ungdomsuddannelse, 4) unge, som er i fare for at droppe ud af uddannelsessystemet, primært erhvervsskole, gymnasium og HF samt 5) unge kriminelle i et udslusningsforløb.

Under beskrivelsen af ordningen uddyber vi, hvem der er berettiget til en mentor, hvem der kan godkendes som mentor, brugen af mentorer og erfaringer med ordningen. Hovedparten af det benyttede kildemateriale er love og bekendtgørelser. Kun i det omfang vi beskriver, hvad mentorerne benyttes til, og hvilke erfaringer man har med ordningerne, har vi benyttet rapporter, hjemmesider m.m.

MENTORORDNINGEN EFTER LOV OM AKTIV BESKÆFTIGELSESIINDSATS

Mentorordningen blev indført i 2003 i Lov om aktiv beskæftigelsesindsats. Som loven er udformet i dag, kan ledige med behov for særlig støtte få tilbudt en mentor, når det fremmer, at de opnår eller fastholder aktiviteter, tilbud, fleksjob, ordinær ansættelse (Bekendtgørelse af lov om aktiv beskæftigelsesindsats, nr. 706, 2012). Mentoren benyttes som en indsats over for en person, som ligger ud over den sædvanlige støtte, vejledning og oplæring, som arbejdspladsen eller uddannelsesinstitutionen tilbyder. Det kan fx være en person, der får tilskud til et fleksjob, og som også får støtte til en mentor, når den sædvanlige introduktion til arbejdspladsen og den løbende hjælp eller støtte fra kollegaer og ledere ikke rækker til at fastholde jobbet. Samtaler mellem mentor og mentee kan fx omhandle forhold på arbejdspladsen, opbygningen af en struktureret hverdag, sociale forhold, misbrugsproblemer og andre personlige problemer.

Ifølge Lov om aktiv beskæftigelsesindsats kan følgende målgrupper få tilbudt en mentor efter behovsvurdering:

- Personer, der deltager i et kontaktføreløb.
- Personer, der deltager i tilbud dvs. vejledning eller opkvalificering, virksomhedspraktik eller løntilskudsjob.
- Personer, der er ansat i fleksjob.
- Personer, der er delvist raskmeldte.
- Personer, der er ordinært ansatte.
- Personer, der er selvforsørgende.
- Personer under 30 år, som er tilknyttet et jobcenter, og som påbegynder en ordinær uddannelse.

For personer, der påbegynder en uddannelse på normale vilkår, skal mentors støtte også være andet og mere end den vejledning, som en uddannelsesvejleder giver på en uddannelsesinstitution.

MENTOREN

Mentorfunktionen kan efter loven varetages af:

- en medarbejder i en virksomhed
- en medarbejder ansat i en uddannelsesinstitution

- en ekstern konsulent
- en medarbejder i kommunen.

Herudover stilles der ikke i loven nogen nærmere krav til, hvad en mentor skal kunne. Det er i stedet det enkelte jobcenter, som skønner, hvilket mentorbehov en mentee har, og på det grundlag yder støtte og stiller krav til en relevant mentor og evt. yder støtte til dennes efteruddannelse for at kunne fungere som mentor.

ØKONOMIEN BAG MENTORORDNINGEN

Det er kommunerne, som afholder udgifterne til mentorordningen, men staten giver 50 pct. refusion og andet tilskud ifølge den særlige budgetgaranti.

Udgifterne til mentorstøtte i en virksomhed eller på en uddannelsesinstitution skal dække frikøb af en medarbejder eller honorar til en anden relevant person. Det er også muligt at yde tilskud til uddannelse af mentoren, så denne bedre kan varetage sin rolle over for den, der har behov for støtte. Det timeantal, mentoren får til rådighed, fastlægges ud fra en vurdering af behovet hos den person, som mentoren skal knyttes til. Tilskuddet kan også ydes til en plads, hvor støtten til mentoren(-erne) er beregnet til flere personer. Det sker som regel, når en virksomhed eller uddannelsesinstitution har flere personer i en eller anden form for aktivering eller uddannelse.

BRUGEN AF MENTORORDNINGEN

Ifølge en omfattende rapport udført af konsulentfirmaet Mploy (2011) for Arbejdsmarkedsstyrelsen i 2011 havde ca. 3.000 personer på landsplan tilknyttet en mentor i 1. halvår af 2010, et tal som steg til ca. 9.400 personer i 1. halvår 2011.⁵ Udviklingen er således markant, og det fremgår også af rapporten, at størstedelen af kommunerne forventer, at ordningen vil blive anvendt i endnu større omfang i de kommende par år.

Mploy mener, at denne stigning hænger sammen med en stigning i antallet af svage ledige og personer på ledighedsydelse, en opprioritering af den virksomhedsrettede indsats, et stort antal ledige med behov for særlig støtte, fordelagtige økonomiske rammer for kommunernes brug af ordningen og gode oplevede erfaringer med brug af ordningen.

5. Mploy kommer frem til dette resultat ved at omregne tallene fra gennemgangen af sagerne i seks jobcentre til landsplan.

MENTORER TIL UDLÆNDINGE

Nyankomne udlændinge – flygtninge, familiesammenførte og indvandre-re – som får tilbudt et integrationsprogram, har også ret til introdukti-onsydelse, hvilket efter integrationsloven betyder, at kommunen skal til-byde dem: vejledning – og opkvalificering, virksomhedspraktik eller an-sættelse med løntilskud. I den forbindelse kan der ydes støtte til en men-tor (Bekendtgørelse af lov om integration af udlændinge i Danmark, nr. 1062, 2010). Denne mentorordning minder meget om mentorordningen beskrevet ovenfor. Udlændinge under 30 år kan som andre unge under 30, der er tilknyttet jobcentret, også få tilbudt en mentor, hvis de påbe-gynder en uddannelse på normale vilkår.

Mentorordningens økonomiske rammer efter integrationsloven minder også meget om ordningen efter Lov om aktiv beskæftigelsesind-sats.

MENTORORDNINGEN PÅ ERHVERVSUDDANNELSER

Af bekendtgørelsen for erhvervsuddannelser fremgår det, at erhvervs-skoler er forpligtet til at tilbyde mentorstøtte til elever, der har behov for særlig støtte ud over almindelig vejledning (Bekendtgørelse af lov om erhvervsuddannelser, nr. 171, 2011). Denne ordning blev landsdækkende i 2008. Sigtet er primært at sikre, at frafaldet på skolerne bliver mindst muligt. Evalueringer af ordningen viser, at mentorer hjælper eleverne med at finde en praktikplads, med sociale og personlige problemer og med at få struktur på hverdagen, fx med at komme op om morgenen (Katznelson & Olsen, 2008; Rambøll Mangement, 2007).

Det er overladt til skolerne at fastsætte rammer for mentorenes arbejde. Det vil sige, hvem der kan være mentor, hvordan ”kontrakten” mellem mentor og mentee fastlægges og selve tidsrammen for forløbet.

Finansieringen af mentorordningen foregår inden for rammerne af taxametersystemet. Imidlertid er mentorordningen ikke altid udgifts-krævende, idet en del mentorer fungerer på frivillig basis. Det kan fx væ-re tidligere elever eller pensionerede håndværkere, som på den måde la-ver frivilligt arbejde.

Rambøll Management (2007) har evalueret mentorstøtte til unge, som foregik i perioden 2005-2007 i regi af syv af Ungdommens Uddan-

nellesvejledningscentre, som findes i alle kommuner. Evalueringen foregik altså, før mentorordningen blev landsdækkende efter lovændringen i 2008.

En stor del af de unge, som deltog i de syv programmer, var i gang med en ungdomsuddannelse, herunder en erhvervsuddannelse. Et udgangspunkt for programmerne var, at de unge ikke skulle have alt for alvorlige problemer, men alligevel et behov for en særlig støtte for at sikre, at de gennemførte deres uddannelse og ikke faldt fra.⁶ Evalueringen er primært kvalitativ, men Rambøll opgjorde også talmæssigt, at langt størstedelen af de unge blev fastholdt i deres uddannelsesforløb. Det er dog ikke udtryk for en effektmåling.

Katznelson & Olsen (2008) evaluerede en mentorordning på en enkelt erhvervsskole og havde specielt fokus på, hvordan mentorordninger kunne afhjælpe det store frafald blandt etniske unge. Rapporten bygger på kvalitative interview med både mentorer og mentees. Af rapportens kvantitative opgørelse fremgår det, at frafaldet blandt de elever, som har valgt at få en mentor, er lavere end blandt andre elever. Rapportens forfattere gør opmærksom på, at dette resultat skal ses i lyset af, at der også var iværksat andre tiltag over for målgruppen, blandt andet udvikling af særligt tilrettelagte grundforløb og udvikling af kontaktlærerrollen. Opgørelsen af frafaldet er ikke udtryk for en egentlig effektmåling.

MENTORER FOR UNGE PÅ OVERGANGEN FRA SKOLE TIL UNGDOMSUDDANNELSE

Ungdommens uddannelsescentre (UU-centre), som kan benyttes af unge under 25 år, kan i samarbejde med grundskolerne tilbyde mentorer til unge, som går i 9. eller 10. klasse (Bekendtgørelse om vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv, nr. 873, 2010). Det sker som et supplement til den almindelige rådgivning, centrene tilbyder, når unge har brug for en særlig vejledningsindsats. Det er frivilligt at deltage i ordningen, og forældrene skal give deres samtykke. Den enkelte unge kan have samme mentor i grundskolen og på den indledende del af den erhvervsrettede uddannelse.

6. Mentorernes rådgivning og motivering af deres mentees angik ikke kun uddannelsesforhold, men også hjælp i forhold til personlige og sociale problemer.

Rambøll Management (2007) evaluerede en mentorordning for unge, som stadig gik i 9.-10. klasse, men som var i risiko for at falde ud af uddannelsessystemet efter folkeskolen. Mentorenes rolle var primært at støtte de unge i valg af og start på en ungdomsuddannelse. Resultatet af evalueringens kvantitative opgørelse er, at hovedparten af de frafaldstruede elever kom videre i uddannelsessystemet, når de havde tilknyttet en mentor. Opgørelsen er ikke udtryk for en egentlig effektmåling.

MENTORER PÅ GYMNASIER OG VUC-CENTRE

Gymnasier og VUC-centre med HF-uddannelser er ikke lovgivningsmæssigt forpligtet til at anvende mentorer over for sine elever. Ikke desto mindre er der nogle af disse skoler, der gør det, enten som fast praksis eller i forbindelse med projekter.

En Google-søgning på skolernes hjemmesider viser, at skolernes formål med mentorordningen er, at eleverne overvinder sociale, faglige, sproglige eller andre barrierer for at følge undervisningen, så de kan gennemføre uddannelsen. Det er skolerne selv, der afholder udgifterne til mentorerne, idet det foregår inden for rammerne af taxameterordningen.

MENTORORDNINGEN FOR KRIMINELLE

Mentorordningen for kriminelle blev i første omgang etableret i 2000 for unge mellem 15 og 25 år med anden etnisk baggrund. Ordningen blev i 2006 udvidet til at gælde for alle unge (Vejledning om Kriminalforsorgens mentorordning, nr. 17, 2011), og fra 2010 kan tungt belastede kriminelle over 25 år også få tilknyttet en mentor, men denne gruppe må ikke overstige 20 pct. af den samlede gruppe i mentorforløb.

Mentorordningen foregår i regi af Kriminalforsorgen, hvis opgave blandt andet er at støtte de dømte, så de senere kan leve et liv uden kriminalitet (Cirkulære om Kriminalforsorgens mentorordning, nr. 16, 2011) Som led i det arbejde kan kriminalforsorgen tilbyde unge kriminelle en mentor, hvis de har brug for særlig støtte og vejledning i forbindelse med deres udslusning fra fængselet eller institutionen. Mentorstøtten skal være et supplement til, hvad disse institutioner normalt kan tilbyde. Endvidere er det en forudsætning, at der udarbejdes en handleplan, hvori

der opstilles realistiske mål for anvendelsen af mentoren, som kan opnås inden for en begrænset tidsperiode. I 2010 blev der igangsat 250-300 mentorforløb.

Ordningen har kun været kvalitativt evalueret for ti etniske unge i 2002 (jf. Prieur & Henrikson, 2003). Der foreligger således ikke kvantitative effektmålinger af denne ordning.

KONKLUSION

I dette kapitel har vi gennemgået mentorordninger, som overordnet set støtter personer, som kan placeres i tre hovedgrupper: 1) mennesker med tilknytning til et jobcenter, 2) unge, som har behov for særlig støtte ud over den almindelige vejledning, de får på deres skole eller uddannelsesinstitution, og 3) kriminelle unge, som er i et udslusningsforløb fra fængsel eller en anden institution.

Som det er fremgået af undersøgelserne, er ordningerne forholdsvis udbredte, og kvantitative opgørelser kunne formode en vis effekt. Imidlertid bygger disse undersøgelser ikke på egentlige kvantitative effektmålinger. Der findes derfor ikke sikker viden om disse mentorordningers effekt i Danmark, eller om under hvilke omstændigheder der foreligger positive effekter, der kan sammenholdes med deres omkostninger. I de følgende kapitler gennemgår vi forskellige udenlandske undersøgelser, som netop måler effekten af brugen af mentorer.

MENTORORDNINGER FOR UDSATTE LEDIGE

Der er fundet fire relevante artikler, nemlig Jacobs & Bloom (2011), Redcross m.fl. (2012) og Bauldry m.fl. (2009) fra USA og Hendra m.fl. (2011) fra England med resultater om effektmålinger af mentorstøtte for udsatte ledige og løsladte fanger.⁷ Resultaterne fra USA stammer fra støttet midlertidig beskæftigelse i form af såkaldte ”Transitional jobs”. En oversættelse af ”Transitional jobs” kunne være ”overgangsjob” (som tilsiger, at sigtet med jobbet er, at deltageren skal videre til noget andet, et ordinært job). Denne ordning beskriver vi før resultaterne fra effektmålingerne. Herefter omtales de engelske resultater. I kapitel 5 omtales effektmålinger fra USA af mentorstøtte til unge og unge i uddannelsesinstitutioner.

AMERIKANSKE ERFARINGER MED ”TRANSITIONAL JOBS”

Der er et vist element af mentorindsats i de amerikanske ordninger, som kaldes ”Transitional jobs”. Som modsætning til ”Transitional jobs” anvender rapporterne ”Unsubsidized employment”. Vi giver først et ind-

7. I forbindelse med beskrivelsen af mentorordningen for løsladte amerikanske fanger gennemgår vi også resultaterne fra en evaluering – Bauldry m.fl. (2009) – som dog ikke er et egentlig effektstudie.

blik i ordningen ”Transitional Jobs” (forkortet TJ i nogle af de følgende citater) og omtaler herefter nogle evalueringer af ordningen.

Bloom (2009) giver i sin rapport et udmærket overblik over begrebet ”Transitional jobs” og sætter det ind i en historisk kontekst. Endvidere omtaler rapporten resultaterne af et par foreløbige evalueringer af ordningerne. Ifølge Bloom (2009, s. 15), opstod begrebet og ordningerne i 1990’erne som erstatning for forskellige tidligere ordninger (Bloom går tilbage til New Deal i 1930’erne i sin gennemgang af den amerikanske arbejdsmarkedspolitik på området).

For at støtte udviklingen og give teknisk assistance til anvendelsen af ”Transitional Jobs”, blev organisationen National Transitional Jobs Network oprettet i år 2000. Bloom (2009, s. 18) citerer National Transitional Jobs Network for sigtet med ordningen:

The Transitional Jobs model seeks to overcome . . . barriers by providing individuals with a wage-paying, short-term job that combines real work, skills development, and supportive services to successfully transition participants into the labor market . . . [the] Transitional Job is the first step toward permanent employment and economic opportunity.

Bloom omtaler en række forskellige karakteristika ved Transitional Jobs, som imidlertid kan variere fra program til program. Et par af karakteristikaene har en vis relation til de danske mentorordninger. Således nævner Bloom (2009, s. 21):

Work site supervision. Work site supervision is critical to the TJ model because it is the supervisor who spends the most time with the participant, observes his or her behavior and performance on the job, and provides the coaching needed to improve the participant’s employability. In social enterprise and crew-based models, the supervisor may be an employee of the TJ program. In the scattered-site model, the supervisor is usually an employee of the work site host organization, which promises to report to the program on participants’ performance.

Endvidere nævner Bloom (2009, s. 22):

Postplacement services. Many TJ programs continue to work with participants after they are placed in permanent jobs. This

postplacement support can range from a reactive “open-door” policy to proactive outreach in order to identify and address problems that might cause participants to lose their job, and to provide reemployment assistance for those who become unemployed. Some programs offer financial incentives to promote retention in a job following a transitional job.

Her er der altså tale om, at deltagerne i programmer med ”Transitional Jobs” følges, efter de har forladt den støttede beskæftigelse og har opnået et ordinært job.

Organisationen National Transitional Jobs Network har udgivet en pjece “Ensuring that the Transitional Job is a Developmental Experience” med betegnelsen ”TJToolbox”. Her omtales også elementer, der har en vis relation til de danske mentorordninger. På side 3 hedder det således:

Assigning or designating more experienced participants or coworkers to mentor incoming participants appears to be a successful strategy.

Endvidere nævnes på s. 5 forskellige faktorer, som bør betragtes ved valg af arbejdsplads til deltagere i ”Transitional Jobs” projekter. Den første faktor er:

Close supervision at the work site that is ongoing, supportive, and provides feedback on performance and growth over time. This includes frontline supervisors who are able and willing to function as instructor or coaches to help participants learn the expectations and behaviors of the workplace.

En central målgruppe for ”Transitional Jobs”-projekterne er personer på ”Temporary Assistance for Needy Families”, TANF (dette program afløste programmet “Aid to Families with Dependent Children”, AFDC). Programmet giver de enkelte stater i USA adgang til at bruge føderale midler på ”Transitional Jobs”-projekter.

Ud over gennemgangen af baggrund og programtyper for ”Transitional Jobs” omtaler Bloom også foreløbige resultater af evalueringer af ”Transitional Jobs”. Et par af evalueringerne er nu færdiggjorte.

Jacobs & Bloom (2011) analyserer resultaterne af et randomiseret forsøg i Philadelphia, hvor forsøgets 1.942 deltagere blev overført til enten forsøgsgruppe eller kontrolgruppe i perioden oktober 2004 til maj 2006. Deltagerne i forsøget var modtagere af TANF.⁸ Der fokuseres på svage grupper af bistanmodtagere, så yderligere kriterier for deltagelse i forsøget var, at personerne enten havde været på bistand i mindst 12 måneder siden 1997, eller at de var lavtuddannede i den forstand, at de ikke havde gennemført den amerikanske high school. Efter forsøgets afslutning blev deltagerne fulgt i 4 år, idet der blev indhentet kvartalsvise opgørelser af omfang af beskæftigelse, indkomst m.m.

Forsøget er bl.a. interessant, fordi der er to forsøgsgrupper. Den ene forsøgsgruppe fulgte indsatsen ”Transitional Jobs”-modellen, hvor det nævnes i Jacobs & Bloom (2011, s. ES-2), at:

this model is based on the theory that recipients can best prepare for work by working ...

For den anden forsøgsgruppe fulgte indsatsen ”preemployment service”-modellen, hvor der gøres en indsats, før deltagerne begynder i jobtræning. Det hedder således hos Jacobs & Bloom (2011, s. ES-2):

The second approach focuses on assessing and treating participants’ barriers to employment up front, before they go to work. This preemployment services model is based on the premise that recipients will be better able to obtain and hold jobs if their employment barriers are addressed before they start working.

Selve indsatsen i ”Transitional Jobs”-modellen bestod i arbejde i 25 timer om ugen op til 6 måneder til den amerikanske minimumsløn. De fleste job var i en statslig eller almennyttig organisation. Som supplement til selve jobbet modtog deltagerne under den støttede beskæftigelse forskellige former for hjælp fra den organisation, som stod for indsatsen: råd og støtte under jobtræningen, instruktion i jobsøgning og ”job-readiness”, forberedelse til deltagelse i undervisning samt bonus betalinger i 6 til 9 måneder, hvis deltagerne blev ansat i et ordinært job efter deltagelse i jobtræningen.

8. Jacobs & Bloom (2011, s.ES-1) nævner, at de i rapporten bruger betegnelsen ”welfare” synonymt med TANF.

Indsatsen ”preemployment service”-modellen bestod i en intensiv vurderingsperiode med sigte på at identificere deltageres barrierer for beskæftigelse, som sluttede med, at en ”treatment plan” blev udarbejdet for hver enkelt deltager. Behandlingen bestod i ”life skills classes”, forberedelse til uddannelse, støttegrupper og ”counseling by behavioral health specialists”. Til slut i forløbet arbejdede deltagerne med jobudviklere (”job developers”) for at finde arbejde.

Resultatet af forsøget er, at der ikke er nogen signifikant forskel mellem deltagerne i ”Transitional Jobs” og kontrolgruppen 4 år efter deltagelse i forsøget, hvad angår omfang af beskæftigelse, indkomst og modtagelse af bistandshjælp. Under forsøgsperioden havde deltagerne i ”Transitional Jobs” en betydeligt og signifikant højere samlet beskæftigelsesgrad end kontrolgruppen, mens kontrolgruppen havde mindre, men også signifikant højere ordinær beskæftigelse end deltagerne i ”Transitional Jobs”. Resultatet for deltagerne i ”preemployment service” er, at der ikke er nogen signifikant forskel til kontrolgruppen, hvad angår beskæftigelse, indkomst og modtagelse af bistandshjælp. Rapporten slutter af med at anbefale, at det overvejes at justere indholdet i programmerne.

AMERIKANSKE ERFARINGER MED INDSATS FOR LØSLADTE FANGER

Blandt de mange mentorordninger, som er kommet til i Danmark på det seneste, er en særlig mentorordning for tidligere fanger, jf. kapitel 3. I USA er der ligeledes oprettet egentlige mentorordninger for løsladte fanger, som også er en væsentlig målgruppe for ordningen ”Transitional Jobs”. Der omtales to amerikanske evalueringer: en evaluering af programmet ”Transitional Jobs” og en evaluering af et program, hvor ”Transitional Jobs” er suppleret med en egentlig mentorordning.

Der gøres en særlig indsats for at hjælpe løsladte fanger på vej til arbejdsmarkedet i USA, bl.a. for at forsøge at reducere tilbagefald til kriminalitet. Ifølge Bauldry m.fl. (2009) løslades mere end 650.000 personer hvert år fra amerikanske fængsler.⁹

9. Tallet omfatter løsladelser fra de foderale og statslige fængsler. Der mangler tal for løsladelser fra lokale fængsler, om hvem det vides, at disse fængsler har ca. tredjedel af bestanden af indsatte (jf. U.S. Department of Justice, maj 2006).

Antallet af løsladte fra danske fængsler med tidsbestemte straffe var ifølge Kriminalforsorgen (2012, s. 64) 8.409 i 2010. Antallet af løsladelser er noget mindre end antallet af ubetingede fængselsstraffe, som i 2009 var på 10.634 ifølge Statistikbanken (men her er også inkluderet samfundstjeneste).

For at sætte omfanget i perspektiv, kan der sammenlignes med en ungdomsårgang, som i Danmark er på ca. 60.000, hvilket derfor er det antal unge, som hvert år forlader uddannelsesinstitutionerne og skal forsøge at finde et fodfæste på arbejdsmarkedet. Antallet af udskrevne fra fængslerne har derfor en størrelsesorden svarende til ca. 15 pct. af en ungdomsårgang. Da mange tidligere fanger klarer sig dårligt på arbejdsmarkedet, er der alene som følge af problemets omfang altså tale om et væsentligt arbejdsmarkedspolitisk og samfundsmæssigt emne.¹⁰

Redcross m.fl. (2012) analyserer resultaterne af et randomiseret forsøg i New York, hvor 977 tidligere fanger blev overført til enten forsøgsgruppe eller kontrolgruppe i perioden januar 2004 til oktober 2006. Gennemsnitsalderen var 34 år, og 43 pct. var 30 år eller yngre. Cirka halvdelen havde gennemført den amerikanske high school. De fleste havde haft arbejde, men kun 3 ud af 5 havde haft sammenhængende arbejde for den samme arbejdsgiver i mere end 6 måneder. Deltagerne i gruppen havde gennemsnitligt syv domme bag sig og havde i gennemsnit siddet 5 år i statsfængsel. Redcross m.fl. (2012, s. ES-5) nævner, at gruppen på mange måder ligner populationen af prøveløsladte i New York. Efter forsøget afslutning blev deltagerne fulgt i 3 år, idet der blev indhentet kvartalsvise opgørelser af omfang af beskæftigelse, kriminalitet m.m.

Resultatet af forsøget er, at der ikke er nogen signifikant forskel mellem deltagerne i ”Transitional Jobs” og kontrolgruppen 3 år efter deltagelse i forsøget, hvad angår omfang af ordinær beskæftigelse. Under forsøgsperioden havde deltagerne i ”Transitional Jobs” en betydeligt og signifikant højere samlet beskæftigelse end kontrolgruppen, idet ansættelse i et ”Transitional Job” tælles med som beskæftigelse.

Derimod synes deltagelse i ”Transitional Jobs” at have en positiv effekt på omfanget af tilbagefald til kriminalitet. Effekten varierer afhængigt af de forskellige mål for tilbagefald, som rapporten opererer med. For det sammensatte mål ”Ever arrested, convicted, or incarcerated” gjaldt dette for 64,9 pct. af forsøgsgruppen og for 70,6 pct. af kontrol-

10. 67 pct. af de indsatte i 2010 var mellem 20 og 39 år. Statistikken gengiver ikke aldersfordelingen af de løsladte.

gruppen. Forskellen på 5,7 procentpoint er statistisk signifikant på 10-procents-niveau.

Redcross m.fl. (2012) opdeler herefter samplet efter, om deltagelse i forsøget fandt sted inden for 3 måneder efter løsladelse fra fængslet eller om deltagelse i forsøget fandt sted mere end 3 måneder efter løsladelse. Det viser sig, at den positive effekt af deltagelse i ”Transitional Jobs” på tilbagefald til kriminalitet alene gælder den gruppe, som deltager kort tid efter løsladelsen, mens der ingen effekt er for gruppen, som deltager mere end 3 måneder efter løsladelse fra fængsel. Hvad angår beskæftigelse, viser der sig også en mindre positiv effekt, som er signifikant på 10-procents-niveau for den gruppe, som deltager kort tid efter løsladelse fra fængslet. Redcross m.fl. (2012) synes ikke at indeholde en omtale af, om forsøgsdesignet indebærer en opdeling af deltagerne i en gruppe, som begyndte deltagelse i forsøget inden for 3 måneder efter løsladelse, og en anden gruppe, som begyndte deltagelse mere end 3 måneder efter løsladelse. Derfor er denne opdeling sandsynligvis foretaget under evalueringen efter forsøgets gennemførelse, og deltagelse i de to grupper må formodes delvist af være et resultat af selvselektion.

Bauldry m.fl. (2009) evaluerer programmet for løsladte fanger, hvor ”Transitional Jobs” er suppleret med en egentlig mentorordning. Bauldry m.fl. (2009) indeholder også en gennemgang af tilrettelæggelsen og indholdet af mentorindsatsen på området. Da tilrettelæggelse og indhold af mentorordninger har en selvstændig interesse, inkluderer vi dette element i den følgende omtale af rapporten.

Bauldry m.fl. (2009) analyserer outcome for 4.450 tidligere indsatte, som i perioden oktober 2003 til januar 2005 deltog i det såkaldte Ready4Work-program (som falder ind under kategorien ”Transitional Jobs”). Gennemsnitsalderen var 26 og tre fjerdele var afroamerikanere. Halvdelen havde været arresteret mindst fem gange og mere end halvdelen havde siddet mere end 2 år i fængsel. Som en ekstra indsats var der tilbud om at deltage i en mentorordning, og ca. halvdelen af de tidligere indsatte deltog efter eget valg i mentorordningen.

Ready4Work-programmet finansieres delvist af det amerikanske arbejdsministerium, som er med til at fastlægge kriterierne for, hvem der kan deltage. Ifølge Bauldry m.fl. (s.3) er kriterierne udformet, så deltagerne er tidligere fanger med mest behov og størst risiko for tilbagefald. Kriterierne er: alder 18-34 år, sidste forbrydelse var ikke voldelig, og tidsrummet siden løsladelsen overstiger ikke 90 dage.

Ready4Work er en landsdækkende organisation, som blev oprettet i 2003 med det primære sigte at reducere tilbagefaldet blandt tidligere fanger. Data i undersøgelsen stammer fra 11 større byer i USA.¹¹ Selve indsatsen udføres af lokale ”agencies”. Syv af disse ”agencies” var ”faith-based” organisationer, to var ”community-based” organisationer, én var ”mayor’s office”, og så var der en såkaldt ”for-profit entity” (som imidlertid samarbejdede med en lokal kirke).

Da mentorprogrammet for tidligere fanger var en ny foreteelse, blev der ved udformningen af programmet trukket på erfaringer fra mentorordninger for unge, hvorfra der foreligger evidensbaseret viden (se næste kapitel i denne rapport). For eksempel blev de forskellige ”agencies” opfordret til, at omfanget af mentorkontakten var mindst 4 timer per måned, og varigheden af mentorkontakten var mindst 1 år. Mentorerne blev endvidere screenet (bl.a. for omfanget af tidligere kriminalitet), og de blev trænet i mentorgerningen, gennemsnitligt 6 timer. Undervejs i forløbet blev mentorerne superviseret, og de fik støtte til udviklingen af mentorrelationerne.

Udformningen af mentorordningen blev i et vist omfang foretaget lokalt: I seks af byerne blev der fokuseret på gruppevejledning, mens fem af byerne fokuserede på en-til-en-vejledning. Ved gruppevejledning mødtes deltagere og mentor typisk 2 timer hver uge eller hver anden uge. Møderne var enten strukturerede, således at den lokale organisation bestemte emnerne for samtalerne mellem deltagere og mentor, eller ikke-strukturerede, hvor deltagere og mentor bestemte samtalerens indhold. I begge tilfælde adresserede møderne ”topics of use to former prisoners, including goal setting, stress management, budgeting, persistence and responsibility”. Ved ”one-to-one mentoring” brugte deltager og mentor ofte tid på at deltage i forskellige aktiviteter: spise et måltid sammen eller at gå enten i biografen eller til en sportsbegivenhed sammen. Mellem møderne talte deltager og mentor sammen i telefon.

Undervejs viste det sig, at tidligere kvindelige fanger i større omfang end mandlige meldte sig til mentorordningerne. Tidligere mandlige fanger opfattede mentorordninger som en aktivitet for unge og forbandt deltagelse som et tegn på svaghed. Derfor blev flere af mentorordningerne omdøbt til ”coaching”, en term der associerer til sportsverdenen.

11. Det drejer sig om Chicago, Detroit, Houston, Jacksonville, Los Angeles, Memphis, Milwaukee, New York, Oakland, Philadelphia og Washington DC.

Lidt over halvdelen af mentorerne blev rekrutteret fra lokale kirkesamfund. Under træningen af mentorerne blev der bl.a. redegjort for, at retningslinjerne for mentorindsatsen indeholdt et forbud mod forkyndelse og et forbud mod at tale om religiøse emner, med mindre deltageren fremsatte en eksplicit anmodning (disse retningslinjer er afledt af føderale bestemmelser). Derimod var der ikke et forbud mod at gå i kirke sammen, hvis deltageren fremsatte et ønske om det.

Metodikken i evalueringen er logistisk regressionsanalyse og overlevelseseanalyse, hvor der tages højde for deltagerkarakteristika m.m. Resultatet er, at mentorordningerne fordobler sandsynligheden for, at deltagerne kommer i beskæftigelse (Bauldry m.fl., 2009, s. 17). Som en mulig forklaring nævnes, at mentorerne kan forøge den tidligere indsattes netværk, hvilket kan hjælpe dem med at komme til jobinterview. Endvidere formindsker mentorordningerne sandsynligheden for tilbagefald inden for ét år efter løsladelse med 35 pct. (Bauldry m.fl., 2009, s. 18). Hovedforklaring på dette kan være den bedre beskæftigelsesgrad.

Som nævnt har deltagerne i mentorordningerne selv valgt, om de vil deltage. Selvom der i analyserne tages højde for deltagerne karakteristika, kan det ikke udelukkes, at deltagerne har ikke-observerede karakteristika, som både befordrer deltagelse i mentorordninger, højere beskæftigelse og lavere tilbagefald til kriminalitet. Det hedder da også hos Bauldry m.fl. (2009, s. 14):

Thus, we cannot be sure that any differences in outcomes between mentored and nonmentored participants are due strictly to mentoring.

Endvidere påpeger Bauldry m.fl. (2009, s. 1):

This research was not designed to definitively determine if mentoring changes the lives of the formerly incarcerated.

ENGELSK ERFARINGER

Der er fundet et enkelt studie af et forsøg i England, hvor ét af elementerne delvist har samme sigte som nogle af de danske mentorordninger. Forsøget og resultaterne af det gennemgås i det følgende.

Hendra m.fl. (2011) undersøger i en omfattende rapport det engelske program "Employment Retention and Advancement" (ERA). Programmet var udformet som et randomiseret forsøg omfattende 16.000 deltagere med halvdelen i tre forsøgsgrupper og halvdelen i en kontrolgruppe. Sigtet med programmet var at bryde cyklen "low-pay, no-pay", hvor udsatte grupper bevæger sig mellem lavtlønsjob og offentlig understøttelse, og i stedet hjælpe dem til at få et regulært fuldtidsjob.

Deltagerne i programmet omfattede tre ret forskellige målgrupper: (1) arbejdsløse enlige forældre, som modtager "Income Support", (2) enlige forældre, som arbejder deltid og modtager "Working Tax Credit" som supplement til lønnen samt (3) langtidsarbejdsløse, som var mindst 25 år. De to første grupper bestod overvejende af kvinder, mens hovedparten af den tredje gruppe var mænd. Der var en vis forskel i forsøgets udformning for de tre grupper. ERA begyndte med assistance til at finde job. Efter et job var fundet fortsatte ERA med en fase over mindst 2 år og højst 33 måneder, hvor ERAs "Job Coaches" eller "Advancement Support Advisers" hjalp.

.... customers avoid some of the early pitfalls that sometimes cause new jobs to be short-lived. These ERA advisers were trained to help participants advance to positions of greater job security and better pay and working conditions, at either their current employer or a new one.

Rådgivningen foretages altså af ansatte i ERA (ikke af ansatte på virksomhederne, hvor deltagerne i programmet bliver beskæftiget). Denne rådgivning er kombineret med en løbende bonusbetaling til deltagerne, hvis de bliver i fuldtidsjob. Bonussen blev udbetalt tre gange om året, og en del af forsøgets design var, at deltagerne forventedes at tale med ERA's rådgivere hver gang, de modtog bonus. Endvidere kunne deltagerne få tilskud til deltagelse i kurser samt bonus, hvis de gennemførte kurserne.

Deltagerne kom ind i forsøget fra oktober 2003 til april 2005. Efter forsøgets afslutning fulgte deltagerne for at undersøge om deltagelse i programmet havde en varig effekt. Det sidste år, hvor der rapporteres indkomst, er skatteåret 2008-2009.

Der præsenteres resultater for tre outcome-mål: (1) beskæftigelse, (2) indkomst og (3) udbetalt understøttelse. Resultatet af forsøget var signifikant positive forbedringer for alle tre mål for den tredje gruppe, de

langtidsarbejdsløse, også efter forsøgets afslutning. Indkomsten for de langtidsledige voksede med 12 pct. i gennemsnit over de 4 år, der måles på, mens den udbetalte understøttelse faldt med 6 pct. (dette svarer til en gevinst på £4 for hvert £1, der blev brugt på programmet). For de to andre grupper, bestående af enlige forældre, var der en vis tendens til forbedringer under selve indsatsen, især for den første gruppes vedkommende, men ingen varige forbedringer.

Det fremhæves i rapporten, at de langtidsarbejdsløse i forsøget var den dårligst stillede af de tre grupper: Gruppen havde det laveste uddannelsesniveau, det laveste omfang af beskæftigelse, og gruppen havde alvorlige problemer med helbred, misbrug og kriminalitet. Gruppen betragtes almindeligvis som svær at hjælpe. På forhånd måtte man forvente, at denne gruppe ville reagere mindst på forsøgets blanding af økonomiske incitament og gode råd, men det omvendte viste sig altså at være tilfældet.

Hvad angår implementeringen af den såkaldte ”post-employment service”, hedder det i Hendra (2011, s. 11):

ERA was a very different kind of programme for Jobcentre Plus. Consequently, its manager and line staff, who were expected to deliver an innovative advancement-focused intervention, faced a steep learning curve. In addition, they had to operate the intervention within a Jobcentre Plus environment that placed a high priority on job placement and offered little reward to staff for focusing on advancement-related outcomes for people who got jobs.

Der var en vis forskel mellem resultaterne af forsøget mellem de forskellige centre, som stod for indsatsen. Det hedder således i Hendra m.fl. (2011, s. 10):

Furthermore, in offices that provided more support to participants while working or more help with in-work advancement (relative to what local control groups received on their own), there were also more positive impacts on employment and larger reductions in months on Income Support.

Coachingen af deltagerne er en integreret del af en pakke, hvor bonus for beskæftigelse er en anden del, og derfor er det ikke coachingen i sig selv, der vurderes, men coaching som en del af en pakke. Forskellen mellem

forskellige kontorer, hvor der blev lagt mere eller mindre vægt på støtteforanstaltninger for de beskæftigede deltagere i programmet, tyder imidlertid på, at ikke kun bonus for beskæftigelse, men også coachingen har spillet en rolle for det positive resultat for de langtidsledige.

KONKLUSION

Det har ikke været muligt at finde effektstudier, hvor effekten af mentorstøtte har været isoleret fra anden støtte og indsats. Der er fundet tre effektstudier, hvor mentorstøtte indgår som en meget væsentlig af den samlede indsats over for udsatte ledige.

Der kan være flere forklaringer på de få effektstudier af ordninger, hvor mentorstøtte indgår som en væsentlig bestanddel. En forklaring kunne være, at mentorordninger for udsatte ledige anvendes i begrænset omfang i udlandet som led i beskæftigelsespolitikken. En anden mulighed er, at mentorordninger for udsatte ledige faktisk anvendes internationalt, men at de ikke er blevet evalueret endnu. En tredje forklaring kunne være, at udenlandske ordninger ikke opfylder samtidighedskravet, altså at mentorstøtte (også) optræder efter, at udsatte ledige har opnået støttet eller ordinær beskæftigelse.

Blandt de effektstudier, som vi fandt, er der studier, som identificerer grupper af deltagere – løsladte fanger og langtidsledige – som opnår mere beskæftigelse ved at modtage mentorstøtte end uden mentorstøtte. Der er derfor indikation for, at mentorstøtte har gavnlig virkning på omfanget af beskæftigelse, når mentorstøtten optræder samtidig med anden støtte til de pågældende.

AMERIKANSKE MENTORORDNINGER FOR UNGE

Dette kapitel behandler amerikanske erfaringer med mentorordninger primært blandt unge. Der er tale om et betydeligt antal ordninger med en stor deltagerkreds. Endvidere findes der en omfattende litteratur om amerikanske mentorordninger.

Kapitlet giver først et overblik over mentorordningerne i USA. Overblikket inkluderer en omtale af de centrale organisationer, som er involveret i mentorordningerne. Kapitlet behandler herefter effekterne af mentorordningerne. Litteraturen om mentorordningerne omfatter både kvalitative studier, fx baseret på interviews med deltagerne i ordningerne, og kvantitative studier, som forsøger at spore effekten af deltagelse i mentorordninger på mål (eller ”outcomes”) som frafald i skolen, karakterer i skolen, omfanget af kriminalitet m.m. Denne rapport behandler alene de kvantitative studier. Antallet af kvantitative studier er så betydeligt, at der er udarbejdet metaanalyser, dvs. artikler, som sammenfatter resultaterne af studierne. Det er disse metaanalyser, som bliver behandlet i dette kapitel. Antallet af kvantitative studier på området er så stort, at en behandling af de enkelte studier falder uden for rammerne af denne rapport.

Kapitlet rundes af med en vurdering af resultaterne af oversigtsartiklerne.

ET OVERBLIK OVER MENTORORDNINGER I USA

Dette afsnit giver et overblik mentorordninger i USA. Overblikket omfatter omfanget og en omtale af organiseringen samt forskellige organisationer og institutioner af relevans for mentorindsatsen.

Ifølge den seneste oversigtsartikel på området (DuBois m.fl., 2011, s. 57), har der inden for det sidste årti været en kraftig vækst i mentorordninger som interventionsstrategi for unge, som har behov for voksen støtte og råd. Der skulle således være mere end 5.000 forskellige mentorprogrammer, som involverer cirka 3 millioner unge i USA.

Et overblik over omfanget af mentorindsatsen i USA findes i en pjece udgivet af organisationen MENTOR, Mentor (2005). Datagrundlaget er et survey gennemført i 2002 og 2005.¹² Sigtet er at undersøge mentorordninger for unge fra 10 til 18 år. Undersøgelsen skelner mellem "formal mentoring", som foregår ved hjælp af en organisation eller et struktureret program eller begge dele, og "informal mentoring", som finder sted uden støtte eller træning fra en organisation. Hovedparten af mentorerne (71 pct.) arbejder uformelt, mens de restende 29 pct. er formelle mentorer. Disse formelle mentorer er i fokus i undersøgelsen. I absolutte tal var der 3 millioner af dem i 2005.

En væsentlig organisation på mentorområdet er Big Brothers and Big Sisters of America (BBBSA). Organisationen blev grundlagt i 1904 med henblik på at forhindre ungdomskriminalitet. Der er tale om en landsdækkende almennyttig organisation, hvis hovedformål er mentorindsats på frivillig basis. Man får et interessant indblik i organisationen ved at besøge dens hjemmeside (<http://www.bbbs.org/>) med sloganagtige opfordringerne "Volunteer", "Be a Big Brother", "Be a Big Sister" samt eksemplerne i "Real Life Stories".

Ifølge spørgeskemaundersøgelsen Mentor (2005, s. 6), virkede de formelle mentorer inden for følgende organisationer i 2005: "Big Brothers and Big Sisters of America" samt "Girl and Boy Scouts" (21

12. Spørgsmålene om mentorordningerne indgik som element i en omnibusundersøgelse. Antallet af respondenter var 1.000, hvilket ifølge det "metodologiske review" i Mentor (2005, s.13), skulle give et konfidensinterval på plus minus 3 pct. på 95-procents-niveau. Det vil sige, at hvis 50 pct. svarer ja til et spørgsmål, skulle det faktiske niveau i den amerikanske population ligge et eller andet sted mellem 47 pct. og 53 pct. Endvidere nævnes: "For the purpose of this survey, mentoring was defined as a relationship, formal or informal, between an adult and a young person age 10 to 18 that occurred in the past 12 months".

pct.), "At a school" (20 pct.), "Faith-Based Organization" (20 pct.), "At a Workplace" (14 pct.) samt "After-School Program" (9 pct.).

Undersøgelsen giver også et indblik i, hvad det er for typer af unge, som modtager mentorstøtte. De amerikanske mentorer blev således spurgt, hvilke grupper af unge, de havde virket som mentorer for. Ifølge Mentor (2005, s. 5), var fordelingen i 2005 følgende: "Special Education Service" (31 pct.), "Physical Disability" (23 pct.), "Pregnant or Parent" (17 pct.), "Parent in Prison" (17 pct.), "Mentee in Juvenile Justice System" (16 pct.), "Parent in Military" (14 pct.), "Mentee is an immigrant" (14 pct.), "Mentee in Foster Care System" (11 pct.), "None of the Above" (37 pct.). En betydelig del af mentoraktiviteten retter sig således mod udsatte grupper af unge.

Organisationen MENTOR synes at have støtte og evalueringer som hovedsigte. På organisationens hjemmeside (www.mentoring.org) nævnes således, at MENTOR: "has established rigorous, research-based guidelines for mentoring service providers across the United States through publications such as the Elements of Effective Practice for Mentoring.TM MENTOR developed MentorPRO®, an online data tracking and evaluation tool which measures outcomes of mentoring programs effectiveness."

Den amerikanske regering støtter mentorindsatsen på forskellig vis, herunder økonomisk. For at koordinere den føderale indsats på området blev "Federal Mentoring Council" oprettet i 2006. På rådets hjemmeside (www.federalmentoringcouncil.gov) er der en liste over "National Mentoring Working Group" (som inkluderer både MENTOR og Big Brothers and Big Sisters of America).

METAANALYSER AF MENTORINDSATSEN – IDÉ OG METODIK

Der er mange mentorordninger i USA, og der findes en omfattende litteratur om disse ordninger. Litteraturen omfatter oversigter over resultater fra kvantitative studier. I de kvantitative studier opgøres forskellen i forskellige resultater mellem grupper, som har haft mentorer, og grupper, som ikke har haft mentorer. I oversigterne over de kvantitative studier foretages en sammenfatning af resultaterne af de forskellige kvantitative studier, som oversigten omfatter. Hovedresultatet af en sådan metaanalyse er en samlet (gennemsnitlig) effekt af mentorordningerne på forskelli-

ge outcome-mål samt en vurdering af usikkerheden forbundet med denne gennemsnitlige effekt.

Der findes forskellige typer af mentorordninger. Eby m.fl. (2008, s. 255) skelner i en oversigtsartikel mellem tre hovedtyper: mentorordninger for unge, akademiske mentorordninger og mentorordninger på arbejdspladser.¹³ De akademiske mentorordninger foregår i de videregående uddannelser og er derfor af begrænset relevans for denne survey. Effektundersøgelser af mentorordninger for unge omtales udførligt nedenfor. Artiklen omfatter både mentorordninger for unge, mentorordninger på arbejdspladser og akademiske mentorordninger (Eby m.fl., 2008).

Oversigtsartiklerne om mentorordninger fremgår i skematisk form i tabel 5.1. Oversigtsartiklerne er opdelt efter, om de behandler mentorordninger for unge eller mentorordninger på arbejdspladser. Endvidere fremgår det antal effektstudier, som oversigtsartiklen sammenfatter, samt årstallet for offentliggørelsen af effektstudierne (perioden for observering af personer med og personer uden mentorer ligger derfor før årstallet for offentliggørelsen af effektstudierne).

Endeligt opgør skemaet, hvilket effektmål oversigtsartiklen anvender til at opgøre effekten af mentorordningerne. Effektmålene er enten det standardiserede gennemsnit eller korrelationskoefficienten. Disse effektmål er repræsentanter for den såkaldte "effect size", som metaanalyserne sigter mod at måle.

Det standardiserede gennemsnit findes ved at beregne forskellen i outcome mellem gruppen, som har modtaget mentorstøtte, og gruppen, som ikke har modtaget mentorstøtte, hvorefter denne forskel divideres med standardafvigelsen i outcome-målet. Med det standardiserede gennemsnit bliver det muligt at sammenligne resultatet af mentoring for outcome mål med forskellige skalaer og sammenligne resultater af forskellige studier (outcome-målet er dimensionsfrit, idet de samme enheder optræder både i brøkens tæller og i brøkens nævner). Endvidere er det muligt, at den gennemsnitlige effekt af mentoring beregnet over forskellige studier, og dette gøres typisk ved at beregne et vægtet gennemsnit af

13. Dette er en opdeling, som genfindes i de områder, som institutter specialiseret i forskning i mentorordninger beskæftiger sig med. Opdelingen genfindes således hos "Center for Interdisciplinary Mentoring Research" på det største statsuniversitet i den amerikanske stat Oregon, Portland State University. Ifølge centrets hjemmeside er områderne "Youth Mentoring", "Mentoring College Students" samt "Mentoring in the Workplace".

de enkelte studiers resultater, hvor vægtene er antallet af observationer i de enkelte studier.

Korrelationskoefficienten er beregnet som korrelationen mellem den forklarende variabel (gruppen som modtager mentorstøtte kan fx tildeles værdien 1, mens gruppen uden mentorstøtte tildeles værdien nul) og outcome-målet. Dette mål er også dimensionsfrit og kan derfor anvendes til at sammenligne resultater på tværs af outcome-mål og mellem forskellige studier.

De studier, som medtages i oversigtsartiklerne, bruger ofte forskellige mål for outcome og anvender forskellig metodologi, fx hvad angår kontrol for deltagernes karakteristika i form af regressionsanalyse (hvis der tages højde for deltagernes karakteristika, er det derfor den partielle korrelationskoefficient fra studiet, som anvendes i oversigtsartiklen). Omformningen til et fælles mål for outcome foretages af forfatterne til oversigtsartiklerne.

Både standardiserede gennemsnit og korrelationskoefficienten følger statistiske fordelinger, som gør det muligt at opgøre, om effekten af mentorordninger er signifikant eller ej.¹⁴ I den følgende gennemgang af effektstudierne nævnes, om effekterne af mentorordninger er signifikant forskellige fra nul eller ej på 5-procents-niveau.

14. Nærmere omtale af målene og procedurer ved beregninger m.m. findes i standardhenvi-
sningen Lipsey & Wilson (2001).

TABEL 5.1

Oversigt over oversigtsartikler om effekter af mentorordninger fordelt på tre grupper af deltagere i mentorordninger særskilt for forfatter, periode, antal og effektmål.

Forfatter	Periode, årstal for effektstudierne	Antal effektstudier i oversigtsartiklen	Effektmål i oversigtsartiklen
<i>Unge:</i>			
DuBois m.fl. (2011)	1999-2010	83	Standardiseret gennemsnit
Wheeler m.fl. (2010)	2007-2009	3	Standardiseret gennemsnit
Tolan m.fl. (2008)	1972-2004	39	Standardiseret gennemsnit
Joliffe & Farrington (2007)	1979-2005	18	Standardiseret gennemsnit
Dubois m.fl. (2002)	1972-1998	59	Standardiseret gennemsnit
<i>Arbejdspladser:</i>			
Kammeyer-Mueller and Judge (2008)	1983-2006	113	Korrelationskoefficient
Underhill (2006)	1992-2004	14	Standardiseret gennemsnit
Allen m.fl. (2004)	1985-2004	43	Korrelationskoefficient
<i>Unge, arbejdspladser, akademisk:</i>			
Eby et al (2008)	-	116	Korrelationskoefficient

MENTORORDNINGER FOR UNGE

Der er identificeret fem oversigtsartikler (metaanalyser), som omfatter kvantitative studier af mentorordninger for unge. Det drejer sig om DuBois m.fl. (2011), Dubois m.fl. (2002), Tolán m.fl. (2008), Wheeler m.fl. (2010) og Joliffe & Farrington (2007).

Wheeler m.fl. (2010) gennemfører en metaanalyse af tre randomiserede forsøg med skolebaseret mentorstøtte. Det drejer sig om programmer udført af (1) Big Brothers and Big Sisters of America (BBBSA) med 1.139 deltagere i 71 offentlige skoler i USA, (2) Communities In Schools of San Antonio's med 525 deltagere i 19 offentlige skoler i San

Antonio, og (3) programmer finansieret af det amerikanske undervisningsministerium med 2.360 deltagere i 103 skoler. I metaanalysen anvendes 19 outcome-mål, og for seks af målene giver mentoring en positiv signifikant effekt, mens effekterne for de resterende 13 mål ikke er signifikant forskellige fra nul. De seks mål med positiv signifikant effekt er "Reduced truancy" (fravær grundet skulken), "Non-Familiar Adult Relationship" (voksenkontakt uden for familien), "Perceived Scholastic Efficacy" (karakterer), "Reduced School-related Misconduct" (forbedring i opførsel i skolen), "Peer support" (kammeratskab), "Reduced Absenteeism" (andet fravær). Det førstnævnte mål er mest signifikant forskelligt fra nul, mens det sidstnævnte mål er tættest på at være insignifikant. De resterende 13 mål, hvor mentoring gav et positivt, men ikke signifikant resultat, er: "Peer Self-Esteem/Self-Concept", "Global Self Esteem", "Future Orientation", "Academic Self Esteem", "Connectedness to School", "General Misconduct", "Parent Relationships", "Science Performance", "Social Studies Performance", "Reading Performance", "Teacher-Student Relationship Quality", "Math Performance". "Substance Use". Det førnævnte mål er det, som er tættest på at være signifikant forskelligt fra nul, mens det sidstnævnte mål er det, som er tættest på at have en effekt på nul.

De 19 outcomemål i Wheeler m.fl. (2010) bygger på tre studier, og der kan derfor sættes spørgsmålstegn ved, om de 19 mål kan opfattes som uafhængige (hvis ét af studierne tenderer til at vurdere mentorordningerne positivt, kan dette gælde for flere af målene). Denne bemærkning gælder også for de følgende oversigtsartikler, hvor ét studium kan bidrage med flere outcomemål i de samlede resultater.

Joliffe & Farrington (2007) gennemfører en analyse af 18 studier af effekten af mentoring på unges tilbagefald (eller re-offending).¹⁵ Resultatet er, at 7 af de 18 studier viste, at mentoring havde en signifikant positiv effekt med hensyn til at reducere kriminalitet. Yderligere tre studier havde en positiv, men ikke signifikant af mentoring på reduktion af kriminalitet, ét studie viste en effekt på nul, men syv studier viste en negativ, men insignifikant effekt af mentoring på reduktionen af kriminalitet.

15. Oversigtsartiklen Joliffe & Farrington (2007) er engelsk, men oversigten omfatter primært amerikanske undersøgelser, idet alene 2 af de 18 artikler i oversigten analyserer mentorordninger i England.

DuBois m.fl. (2011) gennemfører en analyse af 83 effekt-evalueringer af mentorordninger (fordelt på 73 papers, hvoraf nogle indeholder flere evalueringer). Over de forskellige studier opgøres den gennemsnitlige effekt af mentorordninger på seks aggregerede outcomemål: "Attitudinal/motivational", "Social/relational", "Psychological/Emotional", "ConductProblems", "Academic/School" samt "Physical Health". For alle disse seks mål er gennemsnittet af forskellige studier et positivt resultat af at deltage i mentorordninger, og resultatet er signifikant forskelligt fra nul.

Tolan m.fl. (2008) gennemfører en analyse af 39 studier, hvoraf nogle af studierne opgjorde effekterne af mentorordninger på mere end ét outcome-mål. Outcome-målene er kriminalitet (20 studier), aggression (6 studier), narkotikaforbrug (6 studier) og skoleforløb (20 studier). For hver af de fire outcome-mål opgøres den gennemsnitlige effekt af mentorordninger over de forskellige studier til at være positiv og signifikant forskellig fra nul. Cirka 40 pct. af studierne var randomiserede forsøg, mens de restende havde et kvasiekperimentelt design.

Dubois m.fl. (2002) analyserer 59 datasæt i 55 studier. Resultatet er et positivt resultat af mentorordninger, som signifikant forskellig fra nul. DuBois m.fl. (2011) er en opfølgning af Dubois m.fl. (2002).

ANDRE AMERIKANSKE MENTORORDNINGER.

Ifølge tabel 5.1 er der identificeret tre oversigtsartikler (metaanalyser) over studier af mentorordninger på arbejdspladser. Disse ordninger nævnes kort for at kunne sammenligne størrelsesordenen af effekter for mentorordninger for unge med de tilsvarende effekter for disse mentorordninger. Outcome-mål for disse mentorordninger på arbejdspladser er mål som "Compensation", "Tenure" og "Promotion" samt subjektive mål som "Career satisfaction", "Self-esteem", "Expectations for advancement", "Career commitment", "Job satisfaction" og "Intention to stay".

Der er fundet én artikel (Eby m.fl. 2008), som gennemfører et review af effekten af mentorordninger for unge og mentorordninger på arbejdspladser. Endvidere medtager artiklen også et overblik over effekten af "akademiske" mentorordninger. Artiklen gør det således muligt at

sammenligne størrelsesordenen af effekter for de tre forskellige mentorordninger. Eby m.fl. (2008) gennemgår i alt 116 effektstudier.

Forfatterne finder, at der er en tendens til, at "academic mentoring" har den største effekt på outcome, og "youth mentoring" har den mindste, mens "workplace mentoring" ligger ind imellem. Som forklaring på denne forskel fremfører forfatterne flere forskellige hypoteser.

Én forklaring er, at unge i mentorordninger ofte står over for flere forskellige udfordringer ("e.g. academic problems, parental conflict, unhealthy peer relationships"), som kan være vanskelige at overvinde alene med deltagelse i en mentorordning. En anden forklaring kan være, at mentorer i akademiske mentorordninger ofte har bedre forudsætninger for at udøve mentorfunktionen sammenlignet med mentorerne for unge og på arbejdspladser, som ofte fungerer på frivillig basis og uden træning. Endelig fremføres som mulig forklaring den metodologiske forskel mellem studierne af forskellige mentorordninger, at studierne af mentorordninger for unge ofte er højt kontrollerede i den forstand, at de unges deltagelse eller ikke-deltagelse i mentorordning afgøres ved lodtrækning. Modsætningsvis er studier af mentorordninger på arbejdspladser og på læreanstalter oftest baseret på analyser af spørgeskemaer, som er udfyldt retrospektivt.

Den type af "workplace mentoring", som behandles i Eby m.fl. (2008), sigter mod fremme af karrieren for personer med fast ansættelse på en arbejdsplads. På dansk går denne type af mentoring typisk under betegnelsen "coaching". Effekterne af mentorordninger for personer med fast ansættelse omtales ikke yderligere, fordi denne form for mentorstøtte falder uden for litteraturoversigtens hovedformål.

EN VURDERING AF RESULTATERNE

Som det fremgår af ovenstående gennemgang af review artiklerne, synes mentorordningerne alt i alt at have en positiv virkning for modtagerne. Det gælder både mentorordningerne for unge, mentorordninger på arbejdspladser og akademiske mentorordninger.

I reviewartiklerne indgår både evalueringer, som er foretaget med randomiserede forsøg, og evalueringer, som forsøger at identificere effekterne af mentorindsatsen på anden vis. Randomiserede forsøg betragtes som den mest pålidelige metode til at opgøre effekten af en ind-

sats. Med den baggrund synes især Wheeler m.fl. (2010) at give pålidelige resultater. Ganske vist omfatter artiklen kun tre evalueringer, men alle tre er evalueringer på baggrund af randomiserede forsøg. En anden artikel, som er værd at fremhæve med hensyn til pålideligheden, er Tolan m.fl. (2008), som er et Campbell-review, dvs. en systematisk forskningsoversigt. Campbell-sammenslutningen gennemfører alene reviews af emner, hvor det skønnes muligt at måle effekten af en indsats på en troværdig måde. Endvidere har Campbell-sammenslutningen udviklet forskellige procedurer til at sikre, at resultaterne i sammenslutningens reviews er af høj kvalitet, fx procedurer til at sikre konsistens i valget af, om en artikel skal medtages i reviewet eller ej.

Et emne af betydelig relevans i forbindelse med metastudier er den mulighed, at resultaterne af metaanalysen er påvirket af publikationsbias. Hvis de studier, som viser, at mentorordningerne virker, har større sandsynlighed for at blive publiceret, end de studier, som viser, at mentorordningerne ikke virker, giver de publicerede studier et skævt billede af effekterne af mentorordningerne. I princippet kunne det være sådan, at mentorordningerne ikke virker, selvom alle publicerede studier viser, at de gør det. Der er udviklet forskellige metoder til at vurdere, i hvilket omfang resultaterne kan tænkes at være påvirket af publikationsbias, og én enkelt af dem anvendes i et par af artiklerne.¹⁶

Et andet element i vurderingen af resultaterne af metaanalyserne er spørgsmålet om, hvor meget mentorordningerne gavner. Ét spørgsmål er, om mentorordningerne har en positiv virkning, som er statistisk signifikant (og det tyder metaanalyserne på, at de har). Noget andet er, hvor store effekterne er. Har effekterne en sådan størrelsesorden, at de faktisk betyder noget for de unges udvikling? Det spørgsmål kan ikke uden videre besvares ud fra opgørelserne i metaanalyserne.

Som vist i tabel 5.1 er det ene mål i oversigtsartiklerne korrelationskoefficienten, som er et rent associationsmål og derfor ikke siger noget om størrelsesordenen af effekterne. Det andet mål er det standardiserede gennemsnit, hvor tælleren opgør forskellen i outcome mellem forsøgs- og kontrolgruppen, hvilket netop er den størrelse, som skal anvendes til at vurdere størrelsesordenen af mentorordningernes effekt. Men tælleren standardiseres så ved at dividere med standardafvigelsen på estimatet af forskellen i outcome mellem forsøgs- og kontrolgruppe, og så forsvinder muligheden for at vurdere effektstørrelsen.

16. Det drejer sig om den såkaldte "fail-safe N", se Lipsey og Wilson (2001) s. 166.

Problemerne med at vurdere resultaterne af metaanalyserne er behandlet i litteraturen, det hedder således i Lipsey & Wilson (2001, s. 146): "One difficulty in understanding meta-analysis results is the nonintuitive nature of the effect size statistics". Som én af flere løsninger på problemet angives, at man kan gå tilbage til den originale måleenhed (Lipsey & Wilson, 2001, s. 148). Ved vurderinger af mentorordningernes effekt ville det i givet fald kræve, at man går ind i de enkelte undersøgelser og forsøger at svare på spørgsmål som: Hvor meget reducerer mentorordninger frafaldet på skoler? Hvor meget formindsker mentorordninger andelen af unge, som kommer i fængsel?

En vurdering af resultaterne af metaanalyserne er indeholdt i artiklernes konklusion. Således hedder det hos Dubois m.fl. (2002): "Results further indicate, however, that it may be most appropriate to expect the typical youth participating in a mentoring program to receive benefits that are quiet modest in term of absolute magnitude" (Dubois m.fl., 2002, s. 187). Forfatterne nævner endvidere, at mentorprogrammerne typisk har mindre effekter end de effekter, som rapporteres for andre former af behandlingsprogrammer ("... psychological, educational, and behavioral treatments generally and for mental health prevention programs directed at children and adolescents specifically"). Herefter noteres: "This aspect of findings is seemingly inconsistent with the widespread and largely unquestioned support that mentoring initiatives have enjoyed in recent years".

I den seneste oversigtsartikel (Dubois m.fl., 2011), hedder det: "At this stage, however, we feel safe in concluding that mentoring is, by and large, an effective mode of intervention for young people. We see evidence in the most recent generation of programs evaluated that effects may hinge to a noteworthy extent on decisions regarding which youth and mentors are targeted and selected for the intervention as well as on the care with which mentoring relationships are then established and guided toward activities that are consistent with the goals of a program" (Dubois m.fl., 2011, s. 80).

LITTERATUR

- Allen, T.D., L.T. Eby, M.L. Poteet, E. Lentz, & L. Lima (2004): Career Benefits Associated with Mentoring for Proteges: A Meta-Analysis. *Journal of Applied Psychology*, 89, 127-136.
- Arbejdsmarkedsstyrelsen (2011): *Videns- og evidensstrategi på beskæftigelsesområdet*. København: Arbejdsmarkedsstyrelsen, notat.
- Bauldry, S., D. Korom-Djakovic, W.S. McClanahan, J. McMaken & L.J. Kotloff (2009): *Mentoring Formerly Incarcerated Adults. Insights from the Ready4Work Reentry Initiative*. Philadelphia: P/PV – Public/Private Ventures.
- Bekendtgørelse af lov om aktiv beskæftigelsesindsats, nr. 706, 28. juni 2012. København: Beskæftigelsesministeriet.
- Bekendtgørelse af lov om integration af udlændinge i Danmark, nr. 1062, 20. august, 2010. København: Beskæftigelsesministeriet.
- Bekendtgørelse af lov om erhvervsuddannelser, nr. 171, 2. marts, 2011. København: Beskæftigelsesministeriet.
- Bekendtgørelse om vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv, nr. 873, 7. juli, 2010. København: Beskæftigelsesministeriet.
- Bloom, D. (2010): *Transitional jobs: background, program models, and evaluation evidence*. MDRC.

- Borg, V., M.A. Nexø, I.V. Kolte & M.F. Andersen (2010): *Hvidbog om mentalt helbred, sygefravær, og tilbagevenden til arbejde*. København: NFA – Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø.
- Card, D, J. Kluve & A. Weber (2010): Active Labour Market Policy Evaluations: A Meta-Analysis. *Economic Journal*, 120, F452- F477.
- Cirkulære om Kriminalforsorgens mentorordning. Nr. 16, 4. marts 2011. København: Justitsministeriet.
- Dubois, D.L., B.E. Holloway, J.C. Valentine & H. Cooper (2002): Effectiveness of Mentoring Programs for Youth: A Meta-Analytic Review. *American Journal of Community Psychology*, 30, 157-197.
- DuBois, D.L., N. Portillo, J.E. Rhodes, N. Silverthorn, & J.C. Valentine (2011): How Effective Are Mentoring Programs for Youth? A Systematic Assessment of the Evidence. *Psychological Science in the Public Interest*, 12, 57-91.
- Eby, L.T., T.D. Allen, S.C. Evans, T. Ng & D.L. Dubois (2008): Does mentoring matter? A multidisciplinary meta-analysis comparing mentored and non-mentored individuals. *Journal of Vocational Behavior*, 72, 254-267.
- Hendra, R., J.A. Riccio, R. Dorsett, D.H. Greenberg, G. Knight, J. Phillips, P.K. Robins, S. Vegeris & J. Walter (2011): Breaking the low-pay, no-pay cycle: final evidence from the UK Employment Retention and Advancement (ERA) demonstration. (Rep. No. 765). Sheffield: Department for Work and Pensions.
- Jacobs, E. & D. Bloom (2011): Alternative Employment Strategies for Hard-to-Employ Recipients. *Final Results from a Test of Transitional Jobs and Preemployment Services in Philadelphia*. MDRC.
- Joliffe, D. & D. Farrington (2007): *A rapid evidence assessment of the impact of mentoring on re-offending: a summary* (Rep. No. 7). Home Office.
- Kammeyer-Mueller, J.D. & T.A. Judge (2008): A quantitative review of mentoring research: Test of a model. *Journal of Vocational Behavior*, 72, 269-283.
- Katznelson, N. & P. Olsen (2008): *Mentor med mening – en undersøgelse af mentorordningen for etniske unge på erhvervsuddannelserne*. København: Erhvervsskolernes forlag.
- Kriminalforsorgen (2012). Tilgængelig på: www.kriminalforsorgen.dk/Default.aspx?ID=241. Besøgt maj 2012.
- Lipsey, M.W. & D.B. Wilson (2001): *Practical Meta-Analysis*. (First ed.) London: SAGE Publications.

- Mentor (2005): *Mentoring in America 2005. A snapshot of the current state of mentoring*. Ref Type: Pamphlet
- Mploy (2011): *Mentorer i beskæftigelsesindsatsen. En analyse af kommunernes anvendelse af mentorordningen i beskæftigelsesindsatsen*.
- Prieur A. & L.S. Henrikson (2003): Arrangerede venskaber – mentorordning for unge straffedømte af anden etnisk oprindelse. *Sociologisk Arbejdsrapport, nr. 15*.
- Ragins, B.B. & K.E. Kram (2007): The Roots and Meaning of Mentoring. i B.B. Ragins & K.E. Kram (2007): *Handbook of Mentoring at Work*. Los Angeles: Sage Publications.
- Rambøll Mangement (2007): *Evaluering af mentorprogrammet*. København: Undervisningsministeriet.
- Redcross, C., M. Millinky, T. Rudd & V. Levshin (2012): *More Than a Job: Final Results from the Evaluation of the Center for Employment Opportunities (CEO) Transitional Jobs Program*. MDRC.
- Rosholm, M.R. & M. Svarer (2010): Effekter af samtaler i den aktive arbejdsmarkedspolitik. http://www.ams.dk/Publications/2011/01-07_samtaler/samtaler151110.pdf
- Tolan, P., D. Henry, M. Schoeny & A. Bass (2008): *Mentoring interventions to affect juvenile delinquency and associated problems* (Rep. No. 16). The Campbell Collaboration.
- Underhill, C.M. (2006): The effectiveness of mentoring programs in corporate settings: A meta-analytical review of the literature. *Journal of Vocational Behavior, 68*, 292-307.
- Vejledning om Kriminalforsorgens mentorordning, nr. 17, 4. marts 2011.
- Wheeler, M.E., T.E. Keller & D.L. Dubois (2010): *Review of three recent randomized trials of school-based mentoring*. (Rep. No. 24).

SFI-RAPPORTER SIDEN 2011

SFI-rapporter kan købes eller downloades gratis fra www.sfi.dk. Enkelte rapporter er kun udkommet som netpublikationer, hvilket vil fremgå af listen nedenfor.

- 11:01 Liversage, A., V. Jakobsen & I.R. Hansen: *"Det var ikke nemt, men jeg klarede det!" Interviewundersøgelse med etniske minoritetskvinder om uddannelse*. 156 sider. ISBN: 978-87-7119-000-7. Vejledende pris: 150,00 kr.
- 11:02 Filges, T. & H. Holt: *AC-arbejdskraft i den vestlige del af Region Midtjylland. Muligheder og barrierer*. 96 sider. ISBN: 978-87-7119-001-4. Vejledende pris: 90,00 kr.
- 11:03 Lausten, M., A.-K. Mølholt, H. Hansen, L.H. Schmidt & M. Aaquist: *Forebyggende foranstaltninger 5-9 år. Dialoggruppe – om forebyggelse som alternativ til anbringelse. Delrapport 3*. 184 sider. ISBN: 978-87-7119-002-1. Vejledende pris: 180,00 kr.
- 11:04 Jacobsen, J. & M. Lindstrøm: *Lokal integration af førtidspensionister*. 110 sider. ISBN: 978-87-7119-003-8. Vejledende pris: 110 kr.
- 11:05 Deding, M. (red.): *Forskning om tvang i misbrugsbehandling. En kortlægning foretaget af SFI Campbell*. 110 sider. ISBN: 978-87-7119-004-5. Netpublikation.

- 11:06 Oldrup, H., M. Lindstrøm & S. Korzen: *Vold mod forskolebørn. Praksis og barrierer for opsporing og underretning*. 110 sider. ISBN: 978-87-7119-005-2. Netpublikation.
- 11:07 Christensen, E.: *Væk fra Grønland. Udsatte grønlandere, der er flyttet til Danmark med deres børn*. 88 sider. ISBN: 978-87-7119-006-9. Vejledende pris: 90,00 kr.
- 11:08 Brink Thomsen, L. & J. Høgelund: *Handicap og beskæftigelse. Udviklingen mellem 2002 og 2010*. 140 sider. ISBN: 978-87-7119-007-6. Vejledende pris: 140,00 kr.
- 11:09 Bengtsson, S., H. Hansen & M. Røgeskov: *Børn med en funktionsnedsættelse og deres familier. Den første kortlægning i Norden*. 108 sider. ISBN: 978-87-7119-008-3. Vejledende pris: 110,00 kr.
- 11:10 Vitus, K. & A.A. Kjær: *PSP-samarbejdet. En kortlægning af PSP-Frederiksberg, Odense, Amager og Esbjerg*. 201 sider. ISBN: 978-87-7119-009-0. Netpublikation.
- 11:11 Graversen, B.K.: *Tættere på arbejdsmarkedet? Om effektmåling af beskæftigelsesindsatsen for ikke-arbejdsmarkedsparede ledige*. 78 sider. ISBN: 978-87-7119-010-6. e-ISBN: 978-87-7119-048-9. Vejledende pris: 70,00 kr.
- 11:12 Andersen, D., R. Thomsen, A.P. Langhede, A.A. Nielsen & A.T. Hansen: *Skolernes samarbejde. Kortlægning af skolernes kontakt med kommunale forvaltninger og andre institutioner*. 249 sider. ISBN: 978-87-7119-011-3. Netpublikation.
- 11:13 Larsen, M., H.B. Bach & L.S. Ellerbæk: *55-70-åriges forbliven på arbejdsmarkedet. Adfærd, forventninger, aftaler og kendskab til regler*. 222 sider. ISBN: 978-87-7119-012-0. e-ISBN: 978-87-7119-045-8. Vejledende pris: 220,00 kr.
- 11:14 Christoffersen, M.N. & I. Hammen: *ADHD-indsatser. En forskningsoversigt*. 129 sider. ISBN: 978-87-7119-013-7. Vejledende pris: 130,00 kr.
- 11:15 Oldrup, H., S. Korzen, M. Lindstrøm & M.N. Christoffersen: *Vold mod børn og unge. Hovedrapport*. 95 sider. ISBN: 978-87-7119-014-4. Vejledende pris: 90,00 kr.
- 11:16 Rostgaard, T., L. Bjerre, K. Sørensen & N. Rasmussen: *Omsorg og etnicitet. Nye veje til rekruttering og kvalitet i ældreplejen*. 207 sider. ISBN: 978-87-7119-015-1. Vejledende pris: 200,00 kr.

- 11:17 Bengtsson, S., W. Alim, H. Holmskov & A. Lund: *Sociale indsatser til mennesker med ADHD. En kortlægning*. 166 sider. ISBN: 978-87-7119-017-5. e-ISBN: 978-87-7119-040-3. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 11:18 T.B. Jakobsen, A.P. Langhede & K. Sørensen: *Lige muligheder – støtte til udsatte børn og unge. Evalueringsrapport 1: Beskrivelse af igangsatte forsøgsprojekter*. 87 sider. ISBN: 978-87-7119-016-8. Netpublikation.
- 11:19 Albæk, K. & L.B. Thomsen: *Er kvindeafgørelse lavtlønsfag? En analyse af sammenhængen mellem løn og andelen af kvinder i enkelte arbejdsfunktioner*. 97 sider. ISBN: 978-87-7119-018-2. Vejledende pris: 97,00 kr.
- 11:20 Knudsen, L. & T. Egelund: *Effekter af slægtspleje. Slægtsanbragte børn og unges udvikling sammenlignet med plejebørn fra traditionelle plejefamilier*. 161 sider. ISBN: 978-87-7119-019-9. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 11:21 Kofod, J., T.F. Dyrvig, K. Markwardt, N. Lagoni, R. Bille, T. Termansen, L. Christiansen, E.J. Toldam & M. Vilshammer: *Prostitution i Danmark*. 395 sider. ISBN: 978-87-7119-020-5. Vejledende pris: 390,00 kr.
- 11:22 L.B. Thomsen & J. Høgelund: *Handicap og beskæftigelse i 2010. Regionale Forskelle*. 68 sider. ISBN: 978-87-7119-021-2. e-ISBN: 978-87-7119-022-9. Vejledende pris: 60,00 kr.
- 11:23 Amilon, A.: *Supplerende arbejdsmarkedspension. Hvorfor vælger eller fravælger førtidspensionister ordningen?* 92 sider. ISBN: 978-87-7119-023-6. e-ISBN: 978-87-7119-024-3. Vejledende pris: 90,00 kr.
- 11:24 Christensen, E. & H. Hansen: *Den sociale indsats for børn og unge i Grønland. Kortlægning af aktiviteterne 2011*. 44 sider. ISBN: 978-87-7119-025-0. e-ISBN: 978-87-7119-026-7. Vejledende pris: 40,00 kr.
- 11:25 Lyk-Jensen, S.V., C.D. Weatherall, J. Heidemann, M. Damgaard, & A. Glad: *Soldater før og under udsendelse. En kortlægning*. 190 sider. e-ISBN: 978-87-7119-028-1. Netpublikation.
- 11:26 Ottosen, M.H. & S. Stage: *Dom til fælles forældremyndighed. En evaluering af forældreansvarsloven*. 257 sider. ISBN: 978-87-7119-029-8. e-ISBN: 978-87-7119-030-4. Vejledende pris: 250,00 kr.
- 11:27 Liversage, A. & L.L. Knudsen: *Kvinder i byggefag. En interviewundersøgelse*. 131 sider. ISBN: 978-87-7119-031-1. e-ISBN: 978-87-7119-032-8. Vejledende pris: 130,00 kr.
- 11:28 Christensen, E. & H. Hansen: *Kalaallit nunaanni meeqqanut inuusutunullu isumaginnikkut suliniutit*. 46 sider. ISBN: 978-87-7119-033-5. e-ISBN: 978-87-7119-034-2. Vejledende pris: 40,00 kr.

- 11:29 Lausten, M., A.-K. Mølholt, H. Hansen, K.S. Vammen, L.H. Schmidt & A.-C. Legendre: *Forebyggende foranstaltninger 10-13 år. Dialoggruppe – om forebyggelse som alternativ til anbringelse. Delrapport 4.* 184 sider. ISBN: 978-87-7119-036-6. e-ISBN: 978-87-7119-037-3. Vejledende pris: 180,00 kr.
- 11:30 Bengtsson, S.: *Danmark venter stadig på sin psykiatireform. Et rids af udviklingen de seneste årtier.* 78 sider. ISBN: 978-87-7119-038-0. e-ISBN: 978-87-7119-039-7. Vejledende pris: 70,00 kr.
- 11:32 Oldrup, H.H. & K. Vitus: *Indsatser over for udsatte 0-3-årige og deres forældre. En systematisk forskningsoversigt.* 213 sider. ISBN: 978-87-7119-041-0. e-ISBN: 978-87-7119-042-7. Vejledende pris: 210,00 kr.
- 11:33 Madsen, M.B., S. Jacobsen & S. Jensen: *Socialt bedrageri. Et litteraturstudie.* 100 sider. e-ISBN: 978-87-7119-044-1. Netpublikation.
- 11:34 Christoffersen, M.N., P.S. Olsen, K.S. Vammen, S.S. Nielsen, M. Lausten & J. Brauner: *Tidlig identifikation af kriminalitetstruede børn og unge. Risiko- og beskyttelsesfaktorer.* 207 sider. ISBN: 978-87-7119-046-5. e-ISBN: 978-87-7119-047-2. Vejledende pris: 200,00 kr.
- 11:35 Olsen, R.F., T. Egelund & M. Lausten: *Tidligere anbragte som unge voksne.* 145 sider. ISBN: 978-87-7119-043-4. e-ISBN: 978-87-7119-051-9. Vejledende pris: 140,00 kr.
- 11:36 Thomsen, L.B. & J. Høgelund: *Køn, Handicap og beskæftigelse i 2010.* 47 sider. e-ISBN: 978-87-7119-053-3. Netpublikation.
- 11:37 Liversage, A. & T.G. Jensen: *Parallelle retsopfattelser i Danmark. Et kvalitativt studie af privatretlige praksisser blandt etniske minoriteter.* 191 sider. ISBN: 978-87-7119-054-0. e-ISBN: 978-87-7119-055-7. Vejledende pris: 190,00 kr.
- 11:38 Ottosen, M.H., S. Stage & H.S. Jensen: *Børn i deleordninger. En kvalitativ undersøgelse.* 209 sider. ISBN: 978-87-7119-056-4. ISBN: 978-87-7119-057-1. Vejledende pris: 200,00 kr.
- 11:39 Pedersen, M.J., A. Rosdahl, S.C. Winther, A.P. Langhede & M. Lynggaard: *Ledelse af folkeskolerne. Vilkår og former for skoleledelse.* 283 sider. e-ISBN: 978-87-7119-058-8. Netpublikation.
- 11:40 Espersen, L.D., M. Eiberg & D. Andersen: *Veje til ungdomsuddannelse 2. Kvalitative interview med skoleledere, lærere, elever og UU-vejledere.* 169 sider. e-ISBN: 978-87-7119-060-1. Netpublikation.
- 11:41 Nielsen, L.P. & P.S. Olsen: *11-åriges trivsel og risiko. Statistiske analyser af 11-åriges trivsel.* 115 sider. ISBN: 978-87-7119-061-8. e-ISBN: 978-87-7119-062-5. Vejledende pris: 110,00 kr.

- 11:42 Thuesen, F., M.K. Tørslev & T.G. Jensen: *Rekruttering og fastholdelse af højtuddannet arbejdskraft. Danmark, Norge, Holland, Storbritannien og Canada*. 244 sider. ISBN: 978-87-7119-063-2. e-ISBN: 978-87-7119-064-9. Vejledende pris: 240,00.
- 11:43 Thomsen, L.B., H. Holt, S. Jensen & F. Thuesen: *Virksomheders sociale engagement. Årbog 2011*. 194 sider. ISBN: 978-87-7119-065-6. e-ISBN: 978-87-7119-066-3. Vejledende pris: 190,00 kr.
- 11:44 Bengtsson, S. & D.L. Stigaard: *Aktuel skandinavisk og britiske handicapsforskning. En kortlægning af miljøer*. 318 sider. ISBN: 978-87-7119-067-0. e-ISBN: 978-87-7119-068-7. Vejledende pris: 310,00 kr.
- 11:45 Lauritzen, H.H., B. Boje-Kovacs & L. Benjaminsen: *Hjemløshed i Danmark 2011. National kortlægning*. 148 sider. ISBN: 978-87-7119-069-4. e-ISBN: 978-87-7119-070-0. Vejledende pris: 140,00 kr.
- 11:46 Stigaard, D.L.: *Fra hjemløshed til egen bolig. Et interviewstudie blandt tidligere hjemløse*. 68 sider. e-ISBN: 978-87-7119-071-7. Netpublikation.
- 11:47 Andersen, S.C. & S.C. Winter (red.): *Ledelse, læring og trivsel i folkeskolerne*. 164 sider. ISBN: 978-87-7119-072-4. e-ISBN: 978-87-7119-073-1. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 11:48 Holt, H. & M. Larsen: *Kønsopdelt lønstatistik og redegørelse om lige løn. Evaluering af loven*. 118 sider. e-ISBN: 978-87-7119-074-8. Netpublikation.
- 11:49 Brauner, J., P.S. Olsen & T. Egelund: *Muligheder for Dokumentation af anbringelser. En gennemgang af målemetoder*. 168 sider. ISBN: 978-87-7119-076-2. e-ISBN: 978-87-7119-077-9. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 12:01 Lyk-Jensen, S.V., A. Glad, J. Heidemann & M. Damgaard: *Soldater efter udsendelse. En spørgeskemaundersøgelse*. 117 sider. e-ISBN: 978-87-7119-075-5. Netpublikation.
- 12:02 Lausten, M., H. Hansen, A.-K. Mølholt, K.S. Vammen & A.-C. Legendre: *Forebyggende foranstaltninger 14-17 år. Dialoggruppe – om forebyggelse som alternativ til anbringelse. Delrapport 5*. 235 sider. ISBN: 978-87-7119-078-6. e-ISBN: 978-87-7119-079-3. Vejledende pris: 230,00 kr.
- 12:03 Rostgaard, T., T.N. Brunner & T. Fridberg: *Omsorg og livskvalitet i plejeboligen*. 150 sider. ISBN: 978-87-7119-080-9. e-ISBN: 978-87-7119-081-6. Vejledende pris: 150,00 kr.
- 12:04 Mølholt, A.-K., S. Stage, J.H. Pejtersen & P. Thomsen: *Efterværn for tidligere anbragte unge. En videns- og erfaringsopsamling*. 222 sider.

- ISBN: 978-87-7119-082-3. e-ISBN: 978-87-7119-083-0. Vejledende pris: 220,00 kr.
- 12:05 Ellerbæk, L.S. & A. Høst: *Udlejningsredskaber i almene boliger. En analyse af brugen og effekterne af udlejningsredskaber i almene boligområder.* 258 sider. ISBN: 978-87-7119-084-7. e-ISBN: 978-87-7119-085-4. Vejledende pris: 250,00 kr.
- 12:06 Høgelund, J.: *Effekter af den beskæftigelsesrettede indsats for sygemeldte. En litteraturoversigt.* 112 sider. e-ISBN: 978-87-7119-086-1. Netpublikation.
- 12:07 Rasmussen, P.S. & P.S. Olsen: *Positiv adfærd i læring og samspil (PALS). En evaluering af en skoleomfattende intervention på 11 pilotskoler.* 159 sider. ISBN: 978-87-7119-087-8. e-ISBN: 978-87-7119-088-5. Vejledende pris: 150,00 kr.
- 12:08 Fridberg, T. & M. Damgaard: *Frivillige i hjemmeværnet 2011.* 120 sider. ISBN: 978-87-7119-089-2. e-ISBN: 978-87-7119-090-8. Vejledende pris: 120,00 kr.
- 12:09 Lyk-Jensen, S.V., J. Heidemann & A. Glad: *Soldater – før og efter udsendelse. En analyse af motivation, økonomiske forhold og kriminalitet.* 164 sider. e-ISBN: 978-87-7119-091-5. Netpublikation.
- 12:10 Bengtsson, S.: *Vækstfaktorer på det specialiserede socialområde.* 120 sider. ISBN: 978-87-7119-092-2. e-ISBN: 978-87-7119-093-9. Vejledende pris: 120,00 kr.
- 12:11 Dines, A., V. Jakobsen, V.M. Jensen, S.S. Nielsen, S., K.C.Z. Pedersen, D.S. Petersen & K.M. Thorsen: *Indsatser for tosprogede elever. Kortlægning og analyse.* 162 sider. e-ISBN: 978-87-7119-094-6. Netpublikation.
- 12:12 Christensen, E.: *Nakuusa – vi vil og vi kan. En opfølgning på Youth Forum i Ilulissat 2011.* 48 sider. e-ISBN: 978-87-7119-096-0. Netpublikation.
- 12:13 Christensen, E.: *Nakuusa – piunavugut saperatalu. 2011-mi ilulissani Youth Forum pillugu nangitsineq.* 50 sider. e-ISBN: 978-87-7119-097-7. Netpublikation.
- 12:14 Larsen, M. & L.S. Ellerbæk: *Evaluering af jobplanen. Nuværende og kommende pensionisters kendskab til og betydning af reglerne for at arbejde.* 111 sider. ISBN: 978-87-7119-100-4. e-ISBN: 978-87-7119-101-1. Vejledende pris: 110,00 kr.
- 12:15 Larsen, M., H.B. Bach & A. Liversage: *Pensionisters og efterlønsmodtageres arbejdskraftpotentiale. Fokus på genindtræden.* 181 sider. ISBN:

- 978-87-7119-102-8. e-ISBN: 978-87-7119-103-5. Vejledende pris: 180,00 kr.
- 12:16 Ottosen, M.H. & S. Stage: *Deleborn i tal. En analyse af skilsmissebørns samvær baseret på SFI's børneforløbsundersøgelse.* 111 sider. ISBN: 978-87-7119-104-2. e-ISBN: 978-87-7119-105-9. Vejledende pris: 110,00 kr.
- 12:17 Nilsson, K. & H. Holt: *En vurdering af arbejdsskadestyrelsens fastholdelsecenter. Kommuners, fagforeningers, arbejdsgivers og forsikringssektors erfaringer med fastholdelsecenteret.* 89 sider. ISBN: 978-87-7119-106-6. e-ISBN: 978-87-7119-107-3. Vejledende pris: 80,00 kr.
- 12:18 Holt, H: *Lokal løn på kommunale arbejdspladser. Forskelle i kvinders og mænds løn.* 82 sider. e-ISBN: 978-87-7119-108-0. Netpublikation.
- 12:19 Bengtsson, S. & M. Røgeskov: *Et liv i egen bolig. Analyse af bostøtte til borgere med sindslidelser.* 145 sider. ISBN: 978-87-7119-109-7. e-ISBN: 978-87-7119-110-3. Vejledende pris: 140,00 kr.
- 12:20 Graversen, B: *Effekter af virksomhedsrettet aktivering for udsatte ledige. En litteraturoversigt.* 72 sider. e-ISBN: 978-87-7119-112-7. Netpublikation.
- 12:21 Albæk, K., H.B. Bach & S. Jensen: *Effekter af mentorstøtte for udsatte ledige. En litteraturoversigt.* 68 sider. e-ISBN: 978-87-7119-114-1. Netpublikation.
- 12:22 Jensen, T.G., K. Weibel, M.K. Tørslev, L.L. Knudsen & S.J. Jacobsen: *Måling af diskrimination på baggrund af etnisk oprindelse.* 134 sider. ISBN: 978-87-7119-115-8, e-ISBN: 978-87-7119-116-5. Vejledende pris: 130,00 kr.
- 12:25 Lausten, M., H. Hansen, K.S. Vammen & K. Vasegaard: *Forebyggende foranstaltninger 18-22 år. Dialoggruppe – Om forebyggelse som alternativ til anbringelse. Delrapport 6.* 164 sider. ISBN: 978-87-7119-121-9. e-ISBN: 978-87-7119-122-6. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 12:26 Lauritzen, H.H., R.N. Brünner, P. Thomsen & M. Wüst: *Ældres ressourcer og behov. Status og udvikling på baggrund af Ældredatabasen.* 180 sider. ISBN: 978-87-7119-123-3. e-ISBN: 978-87-7119-124-0. Vejledende pris: 180,00 kr.
- 12:28 Nielsen, H., A. Mølgaard & L. Dybdal: *Procesevaluering af boligsociale indsatser. Delrapport 2. Kvalitativ kortlægning af Landsbyggefondens 2006-2010-pulje med fokus på projektorganisering og samarbejde.* 118 sider. e-ISBN: 978-87-7119-127-1. Netpublikation.

EFFEKTER AF MENTORSTØTTE FOR UDSATTE LEDIGE

EN LITTERATUROVERSIGT

Formålet med denne rapport er at redegøre for den viden, der findes om effekten af mentorstøtte på ordinær beskæftigelse for udsatte ledige. Mentorstøtte er en indsatsstype, hvor en erfaren, ofte ældre person – en mentor – vejleder en mindre erfaren, ofte yngre person i at opnå nogle færdigheder og ændre adfærd.

Rapporten gennemgår en række effektstudier fra USA og England. Da der kun findes ganske få effektstudier om mentorstøtte til udsatte ledige indenfor søgekriterierne, har forfatterne valgt også at inddrage en række effektstudier af mentorstøtte til unge, herunder unge under uddannelse.

Sammenfattende konkluderer rapporten, at der er indikation for, at mentorstøtte i forbindelse med anden indsats har en gavnlig virkning på omfanget af beskæftigelse for udsatte ledige i form af langtidsledige. Endvidere kan mentorordninger for unge i skoler i USA fremvise positive effekter på visse områder. Da mentorstøtte imidlertid i alle studierne indgår som en af flere elementer i en samlet indsats, hvis samlede effekt studierne undersøger, kan effekten af mentorstøtten alene ikke isoleres.

Rapporten er bestilt og finansieret af Arbejdsmarkedsstyrelsen.